

Framtidens Karriär Grundskollärare

Sveriges bästa skolkommun – en utmärkelse som spelar roll

5 Under hösten presenterade Lärarförbundet sin rankning Sveriges Bästa Skolkommun. En nyhet för i år var att rankningen var indexbaserad. Värmländska Torsby kommun toppade årets rankning, tätt följt av Storfors, Kalix, Hammarö och Båstad.

Alla elever ska få möta utbildade och skickliga lärare

7 – Om tio år ska det inte spela någon roll var du bor, vilka föräldrar du har eller vilken skola du går på. Alla skolor ska vara bra skolor och den elev som gör sitt bästa ska ha alla möjligheter att lyckas, säger utbildningsminister Anna Ekström (S).

Undervisningen i skolan ska ske på vetenskaplig grund

11 Undervisningen ska enligt skollagen bedrivas på vetenskaplig grund. Men vad innebär det? Och hur gör man? Skolforskningsinstitutet är en statlig myndighet med uppgift att bistå förskolans och skolans verksamheter i att uppfylla lagens krav.

■ Minskade dokumentationskrav avgörande

■ Lågaaffektivt bemötande

■ Kooperativt lärande

■ Digitala verktyg ger likvärdighet

För dig som är behörig lärare.

Oavsett skolform.

SKOL
FORSKNINGS
INSTITUTET

Skolforskningsinstitutet verkar för att undervisningen i förskolan och skolan bedrivs på vetenskaplig grund. Det gör vi genom att sammanställa forskningsresultat och fördela forskningsmedel för praktisk forskning.

Skolforskningsportalen.se – läs, lyssna och inspireras!

www.skolfi.se

@skolfi

@skolforskningsinstitutet

Digitala verktyg kan ge likvärdighet

Den senaste PISA-undersökningen gav glädjande besked: svenska elever presterar allt bättre. Samtidigt ökar klyftorna, Sverige är sämst i Norden på likvärdighet. Ett sätt att komma tillrätta med situationen är att samhället stärker kontrollen över skolans utveckling och ser till att den är en mötesplats för elever med olika bakgrund, menar utbildningsminister Anna Ekström, som intervjuas i detta nummer.

Digitala verktyg kan vara ett stöd i arbetet med att nå högre likvärdighet i klassrummen. Det har skolorna i Göteborg tagit fasta på. Genom att utnyttja digitaliseringsmöjligheter har det blivit större variation på lektionerna samtidigt som både likvärdighet och det kompensatoriska uppdraget underlättats.

Undervisning på vetenskaplig grund är ett annat aktuellt tema. Vi har tagit pulsen på Skolforsk-

ningsinstitutet, den statliga myndigheten som har i uppdrag att bistå verksamma inom förskola och skola att uppfylla lagens krav. Här ägnar sig medarbetarna helt och hållet åt själva ”hur:et” i undervisningen, det vill säga hur undervisningen på bästa sätt kan utformas i relation till läroplanens mål.

Vi belyser också utmärkelsen Bästa Skolkommun. Nytt för 2019 års ranking var att den var indexbaserad, vilket möblerade om en hel del på Lärarförbundets lista. Värmländska Torsby kommun hamnade i topp, tätt följd av Storfors, Kalix, Hammarö och Båstad.

Mer om detta och mycket annat i årets upplaga av Framtidens Karriär – Grundskollärare.

Trevlig läsning!

Om detta kan du läsa i Framtidens Karriär – Grundskollärare

- 5 Sveriges bästa skolkommun – en utmärkelse som spelar roll**
Under hösten presenterade Lärarförbundet sin ranking Sveriges bästa skolkommun.
- 5 Samverkan och kontinuitet gjorde Torsby till årets bästa skolkommun**
Politisk enighet och ett systematiskt kvalitetsarbete har bidragit till Torsbys vinnarplacering.
- 6 Digitala verktyg ger likvärdighet**
I Göteborgs skolor utnyttjar man de möjligheter digitaliseringen medför.
- 6 Inkludera programmering på ett intresseväckande sätt**
- 7 Skolan måste bli mer jämlik**
Intervju med utbildningsminister Anna Ekström (S).
- 8 Minskade dokumentationskrav avgörande för grundskolan**
Dokumentationskraven har gjort att 38 procent av grundskollärarna funderar på att lämna läraryrket.
- 8 Kalix i topp bland Sveriges skolkommuner**
Bakom framgången finns en måldriven satsning på att utveckla kvaliteten i undervisningen.
- 11 Friskolornas självstyre bidrar till engagerade lärare**
Friskolornas främsta styrkor är det korta avståndet från tanke till handling samt en hög grad av självbestämmande.
- 11 Undervisning på vetenskaplig grund**
Skolforskningsinstitutet är en statlig myndighet med uppgift att bistå förskolorna och skolans verksamheter i att uppfylla lagens krav.
- 12 Kerstin Dahlin blev Årets mellanstadielärare**
- 12 Andreas Claesson prisad som Årets högstadielärare**
- 14 Digitaliseringsarbetet bör baseras på likvärdighet**
- 15 Lågaffektivt bemötande – en vattendelare**
Debatten om lågaffektivt bemötande i skolan har pågått det senaste året – och präglats av högt tonläge och person-påhopp.
- 16 Kooperativt lärande utvecklar skolan i Strömstad**
- 17 Inspirerande läromedel som kan användas av alla**
- 17 Bingel ger alla elever möjlighet att utvecklas**

Presenterade skolor, företag och kommuner

18	Natur & Kultur	22	Höganäs kommun
18	Staffanstorps kommun	23	Upplands-Bro kommun
19	Göteborgs stad	24	Trollhättans Stad
20	Tyresö kommun	25	Hallsbergs kommun
21	Torsby kommun	26	Båstads kommun
21	Kalix kommun	27	Pearson Assessment

Framtidens Karriär – Grundskollärare

är producerad av NextMedia.

nextmedia

Tidningen finns även på:
www.lararkarriar.se

SKRIBENTER Jeanette Bergenstam, Anette Bodinger Larsson, Cristina Leifland, Adrianna Pavlica, Ylva Sjönell, Annika Wihlborg

FOTOGRAFER Patrik Bergenstam, Gonzalo Irigoyen, Lars Jansson, Jan Nordén, Staffan Stabro, Elisabeth Stark, Richard Ström, Andreas Svensson

GRAFISK FORM Stellan Stål

OMSLAGSFOTO Andreas Svensson

TRYCK BOLD Printing/DNEX Tryckeriet

ANNONSFÖRSÄLJNING NextMedia

Frågor om innehållet besvaras av NextMedia
Tel: 08-661 07 90, E-post: info@nextmedia.se

FÖR MER INFORMATION OM FRAMTIDENS KARRIÄR – GRUNDSKOLLÄRARE, VAR VÄNLIG KONTAKTA:

NextMedia, Tel: 08-661 07 90
E-post: info@nextmedia.se

LÄS MER PÅ WWW.LARARKARRIAR.SE

Upptäck natur och samhälle med Geoskolan!

Här får du som lärare tillgång till ett kostnadsfritt undervisningsstöd som kan användas i de flesta ämnen. Geoskolan ger dig lektionsförslag och en kartapplikation med data från flera myndigheter.

www.geoskolan.se

LANTMÄTERIET

Tid för pedagogik

Loops samlar allt du behöver på ett ställe så du kan fokusera på pedagogiken. Med digitalt undervisningsmaterial för hela grundskolan förankrat i läroplanen och verkligheten, i ett verktyg som ger dig full frihet att omforma det, kan du och dina kollegor kombinera ert eget material med resurser från webben för att skapa unika, engagerande kunskapsresor.

Utforska framtidens undervisning
www.loopseducation.com

Sveriges bästa skolkommun

– en utmärkelse som spelar roll

Under hösten presenterade Lärarförbundet sin rankning Sveriges bästa skolkommun. En nyhet för 2019 var att rankingen var indexbaserad. Värmländska Torsby kommun toppade årets rankning, tätt följt av Storfors, Kalix, Hammarö och Båstad.

BÄSTA SKOLKOMMUN 2019

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Rankningen som ligger till grund för utmärkelsen Bästa skolkommun baseras i år på tio kriterier, däribland resurser till undervisningen, andel utbildade lärare, lärartäthet, andelen friska lärare, löner, betygsresultat i årskurs nio, andelen godkända elever i alla årskurser samt andelen skolor med kommunen som huvudman. Målsättningen är att utmärkelsen ska bidra till samtal och satsningar som krävs för att säkra lärares förutsättningar att göra ett bra jobb med varje elev. Även om Sveriges bästa skolkommun endast utses en gång per år så är det, enligt Johanna Jaara Åstrand, en utmärkelse som är närvarande i kommunernas medvetande året runt.

– Att årets rankning baseras på ett indexbaserat underlag innebär att varje kommun både får en rankingsplacering och ett individuellt indextal som gör det

SVERIGES BÄSTA SKOLKOMMUN är en bra utgångspunkt för en dialog kring en gemensam vision och målsättning

möjligt för kommunen att följa och påverka sin egen utveckling över tid, oberoende av hur andra kommuner agerar och placerar sig, säger Lärarförbundets ordförande Johanna Jaara Åstrand.

Underlag för diskussioner

Många kommuner har efterlyst en indexbaserad rankning som gör det lättare för varje enskild kommun att följa sin

Johanna Jaara Åstrand, ordförande för Lärarförbundet.

utveckling år från år, oberoende av hur andra kommuner rankas. Med det nya indexet får kommuner ett värde som är lättare att formulera mål kring och följa upp. I årets rankning har man även rensat bort faktorer som kommunerna själva inte kan påverka, exempelvis andelen nyanlända elever och föräldrarnas genomsnittliga utbildningsnivå.

– Den viktigaste effekten av utmärkelsen Bästa skolkommun är att den utgör ett underlag för diskussioner om styrkor och svagheter mellan

BÄSTA SKOLKOMMUN 2019

Plats	Kommun	Index
1	Torsby	57.251
2	Storfors	56.573
3	Kalix	56.298
4	Hammarö	56.012
5	Båstad	55.719
6	Bengtsfors	55.48
7	Tranås	55.421
8	Älvsbyn	54.971
9	Danderyd	54.567
10	Hofors	54.456

Lärarförbundet, lärare, skollärdare och politiker på lokal nivå. Den är en bra utgångspunkt för en dialog kring en gemensam vision och målsättning. En gemensam framgångsfaktor för många kommuner som rankats högt är just att de har en gemensam målsättning som har god kännedom och skapar ett engagemang i alla led. När målsättningen väl är formulerad har man arbetat systematiskt för att nå den, säger Johanna Jaara Åstrand.

Samverkan och kontinuitet gjorde Torsby till årets bästa skolkommun

När Lärarförbundet i höstas utsågs årets bästa skolkommun blev Torsby kommun i Värmland etta. Förutom många godkända elever med höga meritpoäng är resurstilldelningen till skolorna bra i Torsby. Politisk enighet och ett systematiskt kvalitetsarbete har också bidragit till vinnarplaceringen.

BÄSTA SKOLKOMMUN 2019

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– Utmärkelsen är ett kvitto på att vi fokuserar på rätt saker. Vi är självklart jättestolta över att utses till Bästa skolkommun i Sverige. Det har varit en politisk stabilitet och en förståelse över partigränserna i skolfrågorna. Vi har även en hög andel behöriga lärare i vår kommun, vilket på många sätt utgör grunden till att nå ett bra resultat i ran-

Peter Jonsson, (S) ordförande i Barn- och utbildningsnämnden i Torsby.

kingen, säger Peter Jonsson, (S) ordförande i Barn- och utbildningsnämnden i Torsby.

Samarbete på alla nivåer ser Peter Jonsson som en annan nyckel till framgång.

– Det systematiska kvalitetsarbetet har på senare år placerats högt på agendan i vår kommun. Rektorsgruppen, utbildningsnämnden och lärargrupperna har ett nära samarbete med

EN VIKTIG FRAMGÅNGSFAKTOR för oss, utöver en bra ledningsgrupp, är våra lärare

fokus på kvalitet. Barn- och utbildningsnämnden har alltid det systematiska kvalitetsarbetet på dagordningen. Vi identifierar den statistik som sticker ut och ger rektorerna i uppgift att skapa en plan för hur vi ska öka elevernas måluppfyllelse, säger Peter Jonsson.

Behovsprövat tvåläraresystem

Ytterligare en framgångsfaktor är att Torsby kommun tillämpar ett behovsprövat tvåläraresystem. Lärarna avgör, i samråd med rektorerna, vilka klasser, årskurser och på vilka lektioner behovet av två lärare i klassrummet är som störst. I dagsläget tillämpas tvålärares-

systemet på drygt hälften av samtliga lektioner i grundskolan.

– Det senaste året har lärarna också arbetat fram metoder för att höja elevernas måluppfyllelse och för att öka deras motivation för skolarbetet. Det arbetet har också börjat bära frukt, säger Peter Jonsson.

Kvalitetsfrågan på bordet

Hans råd till andra kommuner är att sträva efter att uppnå en politisk samsyn i skolfrågan. Det lägger i sin tur grunden för en förhöjd kvalitet i kommunens skolverksamhet. Ett annat råd är att ständigt ha kvalitetsfrågan på bordet och att agera direkt exempelvis när elevernas måluppfyllelse sjunker.

– Vår viktigaste uppgift just nu är att hitta en ny skolchef till kommunen. Vi ska förstås även bygga vidare på det systematiska kvalitetsarbete vi redan bedriver. En viktig framgångsfaktor för oss, utöver en bra ledningsgrupp, är våra lärare. De är mycket engagerade i kommunens kvalitetsarbete och måna om att fortsätta bidra till bra skolresultat, säger Peter Jonsson.

Digitala verktyg ger likvärdighet

I Göteborgs skolor utnyttjar man de möjligheter digitaliseringen medför. Det innebär större variation på lektionerna. Samtidigt underlättas både likvärdigheten och det kompensatoriska uppdraget.

DIGITALA VERKTYG

TEXT JEANETTE BERGENSTAV

Carolín Juneberg är rektor på Hovåsskolan 7–9 samt för grundsärskolan Läsö. Hon tycker att digitaliseringen medfört mycket positivt, bland annat mer varierade lektioner.

– Förr hade vi en lärobok och ett övningshäfte att utgå ifrån. Nu kan eleverna göra poddar, spela in filmer, programmera eller skapa olika presentationer.

Carolín menar att det har blivit lättare att hitta uppgifter på alla nivåer vilket gör att samtliga elever kan delta utifrån sina förutsättningar. Det leder till bättre studiero i klassrummen. Utvecklingen har också gjort elevernas förutsättningar mer likvärdiga, oavsett

Carolín Juneberg, rektor på Hovåsskolan 7–9 samt för grundsärskolan Läsö.
Foto: Patrik Bergenstav

vem de är, var de bor eller vad de får för stöd hemma.

Alla elever görs delaktiga

Via datorn kan läraren numera ta del av alla elevers svar, och inte bara de som är snabba med att räcka upp handen. Även svar från den blyga eleven, eller eleven som tycker annorlunda, når fram.

De digitala verktygen är mycket användbara för elever med behov av stöd.

– Om någon har fått en anpassad uppgift så blir det inte lika uppenbart när alla sitter och jobbar på sin dator. Det upplevs ofta som tryggare.

I särskolan är bildstöd en del av vardagen. De digitala verktygen underlättar också kommunikation mellan hem och skola.

– Om eleven inte har förmåga att berätta hur skoldagen varit, så är det enkelt att dela information om det digitalt. Då kan barnet bli bemött utifrån sin dagsform.

Filmer underlättar inlärnin

På studi.se finns animerade filmer som förklarar grundläggande begrepp, alltifrån fotosyntes till människokroppen eller hur en demokrati fungerar.

OM ELEVEN INTE har förmåga att berätta hur skoldagen varit, så är det enkelt att dela information om det digitalt

– Filmerna underlättar inläringen för nyanlända elever. De kan välja att lyssna på filmerna med svenskt tal och arabisk text, eller tvärtom. Men även elever utan behov av språkstöd använder dem.

I den nya grundskoleförvaltningen finns en organisation som erbjuder kurser i digital kompetens för pedagoger.

– Där kan man be om hjälp och välja de verktyg som passar just mina elever. Det kan vara alltifrån Skype till källkritik eller digitalt berättande.

Inkludera programmering på ett intresseväckande sätt

Programmering är en obligatorisk del av undervisningen i framför allt matematik och teknik på högstadiet. Mikael Tylmad, IKT-pedagog och författare till flera läromedel i programmering, ger rådet att avdramatisera programmeringens roll i undervisningen och istället fokusera på att väcka elevernas intresse för ämnet.

PROGRAMMERING

TEXT ANNIKA WIHLBORG

De nya skrivningarna i läroplaner, ämnesplaner och kursplaner ska bidra till att barn och elever utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhället.

– Att känna till programmering är viktigt för att förstå vårt moderna samhälle. På många skolor finns det

lärare som är väldigt duktiga på programmering, medan lärare på andra skolor upplever att de själva saknar tillräcklig kompetens för att undervisa i ämnet. Många lärare genomgår utbildningar nu och under hösten har det kommit flera nya läromedel med avsnitt om just programmering, säger Mikael Tylmad.

Han utbildar många lärare i programmering och upplever att intresset för ämnet är stort. Samtidigt finns det ofta väldigt lite tid för fortbildning.

Konkreta exempel

– Ämnet har egentligen bara skrivits in i den centrala läroplanen, vilket innebär att det i mångt och mycket är upp till varje enskild lärare var de lägger nivån för och hur de väljer att lägga upp sin programmeringsundervisning. För de lärare som känner sig osäkra hade det nog varit bra med lite fastare ramar och riktlinjer för hur man kan integrera programmeringen i undervisningen, säger Mikael Tylmad.

Hans råd till lärare är att introducera programmering för eleverna på ett

Mikael Tylmad, IKT-pedagog och författare.

sätt som väcker deras intresse för ämnet. Satsa på ett lustfyllt lärande med många konkreta och verklighetsanknutna exempel på hur programmering kan användas.

– Om du känner dig osäker kan du ta del av tips på pedagogiska upplägg på Youtube eller av kollegor som också undervisar i programmering på högstadiet. Man bör inte heller göra det här nytillskottet i läroplanen till en större sak än vad det faktiskt är. Man kan förstås också ta hjälp av

de nya läromedel som kommit som har tips på hur man kan inkludera programmering i undervisningen i matematik och teknik, säger Mikael Tylmad.

– Ett av de viktigaste råden jag kan ge när det gäller programmering är att du som lärare inte ska vara rädd för att hoppa in i programmeringen. Se det som ett hantverk där man lär sig allteftersom man gör. Försök att inte bara läsa in dig utan träna själv innan lektionen, säger Mikael Tylmad.

Skolan måste bli mer jämlik

– Om tio år ska det inte spela någon roll var du bor, vilka föräldrar du har eller vilken skola du går på. Alla skolor ska vara bra skolor och den elev som gör sitt bästa ska ha alla möjligheter att lyckas, säger utbildningsminister Anna Ekström (S).

REGERINGEN

TEXT ANETTE BODINGER LARSSON

Senaste Pisa-undersökningen visar att svenska elever presterar allt bättre samtidigt som klyftorna ökar; Sverige är sämst i Norden på likvärdighet.

– Sverige behöver göra upp med den marknadsstyrning som präglat skolan och återupprätta skolan som gemensam bildningsinstitution. För att lyckas med det behöver samhället stärka kontrollen över skolans utveckling, och se till att den är en mötesplats för elever med olika bakgrund. Det räcker inte med att bara satsa mer på skolor med störst behov, vi behöver också se över dagens regler för antagning och urval till skolor så att de är rättvisa för alla elever, säger Anna Ekström.

En annan viktig utmaning för dagens grundskola är kunskapsresultaten som behöver fortsätta att höjas.

– För det krävs att skolan blir mer jämlik och att alla elever, oavsett var i landet de bor, får möta utbildade och skickliga lärare samt att det är fokus på kunskap och studiero i alla klassrum.

Fler lärarassistenter

Assistenter i klassrummen är ett sätt att avlasta läraren, men söktrycket på regeringens lärarassistentbidrag har hittills inte varit särskilt högt. Det hoppas utbildningsministern ska ändras inte minst i kraft av bättre kännedom om bidraget.

Anna Ekström (S), utbildningsminister.
Foto: Kristian Pohl/
Regeringskansliet

– Lärarbristen gör att vi måste se till att lärare får avlastning från andra yrkesgrupper, exempelvis socionomer. En av anledningarna till att så många kommuner inte sökte tidigare var en ovanligt krånglig och lång regerings-

regeringens fördubblade satsning för år 2020 betalas ut till kommunerna finns bättre förutsättningar för skolorna att hinna anställa fler lärarassistenter.

Nytt betygssystem

Det nuvarande betygssystemet har fått utstå mycket kritik och ska nu göras om – igen.

– Skolan ska ha ett betygssystem som speglar faktiska kunskaper, främjar lärande och uppmuntrar elever att anstränga sig i sina studier. Flera utvärderingar pekar på att så inte är fallet. Enstaka tillkortakommanden har stor påverkan på elevernas slutgiltiga betyg. En del av de problem som finns med nuvarande betygssystem ses därför

över. Läroplanerna ska bli tydligare och faktakunskaper lyftas fram. Samtidigt tittar en utredning på om vi ska övergå från kurs- till ämnesbetyg på gymnasiet. Dessa förändringar gör vi noggrant och systematiskt, och jag tror det blir väldigt bra när det är klart.

Hur ser svensk grundskola ut om tio år, om allt går som du vill och hoppas på?

– Sverige har haft ett av de mest högpriesterande och jämlika skolsystemen i världen, dit ska vi nå igen. Alla skolor ska vara bra skolor – med fokus på kunskap och bildning. I framtidens skola är det din egen ansträngning som avgör hur långt du når. Den elev som gör sitt bästa ska också ha alla möjligheter att lyckas.

SVERIGE BEHÖVER GÖRA
upp med den marknadsstyrning som präglat skolan och återupprätta skolan som gemensam bildningsinstitution

bildning och budgetprocess. Tiden för huvudmännen att sätta sig in i villkoren för statsbidraget och att rekrytera lärarassistenter var väldigt kort. Om

SETTⁱⁱ

21-23 april 2020 Kistamässan

Mötesplatsen
inom det moderna och
innovativa lärandet

Årets tema
En hållbar framtid

Samarbetspartner

Kompetenspartner

Arrangörer

Minskade dokumentationskrav avgörande för grundskolan

Enligt en undersökning från Lärarförbundet dokumenterar nästan sex av tio lärare mer än de behöver, på grund av risken att bli ifrågasatta av föräldrar. Dokumentationskraven har också gjort att 38 procent av grundskollärarna funderar på att lämna läraryrket.

Johanna Jaara Åstrand, ordförande för Lärarförbundet.
Foto: Lärarförbundet

DOKUMENTATIONSKRAV

TEXT ANNIKA WIELBORG

I undersökningen, som genomförts av Novus på uppdrag av Lärarförbundet, framgår att 43 procent av lärarna dokumenterar mer än vad som behövs på grund av risken att bli anmäld till Skolinspektionen. Rädslan att bli anmäld är särskilt stark bland grundskollärare. Hela 90 procent av lärarna anger att om dokumentationskraven minskade skulle de använda den tiden till planering av undervisningen.

– Anmälningar ska hanteras av huvudmannen innan de eventuellt går vidare till Skolinspektionen. Skolinspektionens uppdrag behöver ses över

DOKUMENTATION SKA vara en mycket begränsad syssla för en lärare, inte något som får lärare att vilja lämna yrket

i grunden och bli mer stödjande än kontrollerande. Den miljard som staten avsatt till lärarassistenter är förstås ett

mycket positivt initiativ. Samtidigt bör man vara medveten om att lärarassistenter inte är någon kardinallösning. Många lärare efterfrågar även socialt stöd i form av exempelvis socialpedagoger som kompletterar lärarna mellan lektionerna, säger Lärarförbundets ordförande Johanna Jaara Åstrand.

Statlig utredning

Drygt 8 av 10 lärare instämmer i att dokumentationskraven gör dem stressade. Lika många anser att dokumentationskraven minskar deras arbetsglädje. Johanna Jaara Åstrand anser att poli-

tiker på nationell och kommunal nivå behöver rensa bland dokumentationskraven. Hon anser att regeringen bör tillsätta en utredning för att lätta på dokumentationskraven. Dessutom bör varje huvudman granska sina dokumentationskrav och ta bort allt som inte finns med i styrdokumentet.

Förändrar läraryrkets karaktär

Hon anser att lärare måste få mer tid till att genomföra välplanerade lektioner, göra anpassningar till den aktuella gruppen och till de elever som behöver extra stöd.

– Dokumentation ska vara en mycket begränsad syssla för en lärare, inte något som får lärare att vilja lämna yrket i en tid av stor lärarbrist. Självklart kan inte läraryrket rensas från all dokumentation, men det är dokumentationen som varken bidrar till elevernas lärande eller upplevs som meningsfull som är problemet. Läraryrkets karaktär förändras som en konsekvens av att man både från statligt och kommunalt håll vill kontrollera och detaljstyra lärares arbete. Professionens autonomi står på spel, säger Johanna Jaara Åstrand. ■

Kalix i topp bland Sveriges skolkommuner

Kalix hamnade på en hedrande tredje plats i Lärarförbundets ranking av landets 290 kommuner. Samtidigt utsågs Kalix till Norrbottens bästa skolkommun. Bakom framgången finns en målmedveten satsning på att utveckla kvaliteten i undervisningen.

BÄSTA SKOLKOMMUNER

TEXT ANETTE BODINGER

Skolchef Charlotte Sundqvist är förstås glad över utmärkelsen men betonar samtidigt att det viktigaste inte är den fina placeringen utan att allt fler elever når målen.

– Det är naturligtvis roligt att det vi gör nu ger resultat i en ranking, men jag har hela tiden haft ett lugn i att vi har en bra skola och duktig personal.

Kalix kommun har under de senaste tio åren arbetat mycket strukturerat med att utveckla kvaliteten i undervisningen.

– Vi har minskat på centrala resurser till förmån för det som sker i klassrummen. Till exempel är verksamhetsutvecklarna ett verktyg för rektorer och lärare, då de idag fungerar som rektors

förlängda arm ute i klassrummen där de stöttar lärarna efter behov.

Verksamhetsutvecklarna har också ansvar för att underhålla igångsatta projekt och arbetssätt.

– Ett exempel är läslýftet och matematiklyftet som kom för ett par år sedan. Många lärare har gått utbildningen, men för att det ska ge effekt i klassrummet krävs också att man jobbar efter principen, säger Charlotte.

Många pusselbitar

Kommunens skolor har även arbetat aktivt med Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, kring elever med särskilda behov.

– Vi har försökt skapa miljöer och lokaler som är anpassade för alla elever, berättar Charlotte.

Två andra viktiga pusselbitar i arbetet med att öka kvaliteten i under-

Charlotte Sundqvist är skolchef i Kalix som hamnade på en hedrande tredje plats i Lärarförbundets ranking av landets 290 kommuner.

visningen har varit tidig upptäckt samt övergången mellan stadier.

VI ÄR UTE och möter föräldrarna, berättar att vi finns och att de kan vända sig till oss när de möter utmaningar med barnen

– Vi är ute och möter föräldrarna, berättar att vi finns och att de kan vända sig till oss när de möter utmaningar med barnen. Vi pratar även om

kost och hälsa, skärmtid och anknytning och om hur viktiga föräldrarna är för sina barn.

Framgångsreceptet för Kalix skolor är alltså en strukturerad organisation, tydlighet samt ett fokus på lärande, inte administration.

– Vi ser också till att driva igenom det vi påbörjat, inget ska rinna ut i sanden. Vårt mål är att tillhandahålla en så bra skola som möjligt för våra barn och elever. Om det leder till att vi hamnar högt i rankingar så är det bara en bonus, avslutar Charlotte Sundqvist. ■

Unika upplägg för varje verksamhet – kompetensutveckling som gör skillnad

Vi stöttar er fortsatta kompetensutveckling genom unika utbildningsupplägg. Tillsammans med er och våra föreläsare kombinerar vi utbildning och litteratur efter era specifika behov. Utbildning kan vara handledning på individ- och gruppnivå, föreläsning eller workshop och kan omfatta allt från enstaka tillfällen till längre utbildningsinsatser.

”

Föreläsare med ett otroligt engagemang. Learning by doing. Fantastiskt pedagogiskt. Jag har aldrig varit på något bättre.

Eivi Karlberg Parkskolan, Laholm,
om workshop i kooperativt lärande.

Mer information om workshoppen i kooperativt lärande och hela vårt kompetensutvecklings-
erbjudande hittar du på: studentlitteratur.se/utbildning

Leif Lundgren
Utbildningsrådgivare
046-31 23 23
leif.lundgren@studentlitteratur.se

Kontakta oss för vidare diskussion
om hur just er utbildning kan se ut.

Anton Stifors
Utbildningsrådgivare
046-312369
anton.stifors@studentlitteratur.se

Lika villkor för lärande?

Det finns lika många sätt att lära, som det finns elever på en skola. Gleerups digitala läromedel tar hänsyn till varje elevs förutsättningar och är enkla att anpassa efter individuella behov. På så sätt får eleven bättre möjligheter att följa sin utveckling, göra framsteg och bli inspirerad att nå nästa nivå. Så skapar vi lika villkor för lärandet.

Läs mer och prova gratis på gleerups.se

gleerups

Friskolornas självstyre bidrar till engagerade lärare

Friskolornas främsta styrka är det korta avståndet från tanke till handling samt en hög grad av självbestämmande. Det gör att varje skola kan prioritera och sätta idéer utifrån den egna verksamhetens behov. Samtidigt är en ansvarsfull ägare och en tydlig värdegrund avgörande förutsättningar för framgång. Det anser Karin Järleby, rektor på Täby Friskola.

FRISKOLOR

TEXT ANNIKA WILHBORG

– Friskolor präglas i allmänhet av korta beslutsvägar. När avstånden mellan tanke, handling och beslut är korta är det lättare att förverkliga medarbetarnas utvecklingsidéer och testa olika förbättringsförslag. Vi har exempelvis lanserat ett traineeprogram för nyutexaminerade lärare. Våra traineer under-

visar åttiofem procent av sin arbetstid, övrig tid går de ledarskapsutbildningar och auskulterar på andra lärares lektioner, säger Karin Järleby.

Stort eget beslutsmandat

En hög grad av självstyre på varje enskild skola är ytterligare en faktor som

NÄR AVSTÅNDEN mellan tanke, handling och beslut är korta är det lättare att förverkliga medarbetarnas utvecklingsidéer

utmärker fristående skolor. Det gör, enligt Karin Järleby, att friskolorna kan forma sin verksamhet utifrån elevernas aktuella behov. De kan genomföra förändringar och introducera olika förbyggande satsningar i rätt tid.

Hon betonar vikten av att eleverna har såväl kommunala som fristående skolor att välja mellan i en kommun. De båda skolformerna kompletterar och sporrar varandra till att ständigt

Karin Järleby, rektor på Täby Friskola.
Foto: Jakob Fridholm

utvecklas och erbjuda en högre kvalitet på sin verksamhet. Det gör att såväl de kommunala som fristående skolorna kontinuerligt utvecklas.

– På friskolor som har ett stort eget beslutsmandat är det ofta lättare att få lärarna att känna engagemang och ansvar för sin insats. Fristående skolor kan få sina medarbetare att känna sig uppskattade och att någon verkligen lyssnar och tar till sig deras idéer, säger hon.

Tydlig värdegrund krävs

En engagerad och skolkunnig huvudman i kombination med en tydlig och

transparent värdegrund är, enligt Karin Järleby, några av de fristående skolornas viktigaste framgångsfaktorer. I en organisation där det är tydligt vart man är på väg trivs i allmänhet såväl lärare som elever.

– Jag upplever att friskolor generellt sett är bra på att verkligen fokusera på att ständigt förbättra och utveckla kärnverksamheten. Det hjälper förstås att de slipper ägna tid åt satsningar och projekt som initierats av huvudmannen och som inte nödvändigtvis är relevanta för varje enskild skola, säger Karin Järleby.

Undervisning på vetenskaplig grund

Undervisningen ska enligt skollagen bedrivas på vetenskaplig grund. Men vad innebär det? Och hur gör man? Skolforskningsinstitutet är en statlig myndighet med uppgift att bistå förskolans och skolans verksamheter i att uppfylla lagens krav.

SKOLFORSKNING

– Vi ägnar oss helt och hållet om hur:et i undervisningen, det vill säga hur man utformar undervisningen på bästa sätt i relation till målen för undervisningen. Det är i grund och botten en fråga för professionen själv, säger Skolforskningsinstitutets direktör Camilo von Greiff.

Det är svårt och ofta omöjligt att från forskningen hämta säkra och enkelt implementerbara metoder och arbetssätt som i ett slag förbättrar undervisningens kvalitet. Däremot kan forskningen bidra med ett kvalificerat underlag med vilket lärare i kollegiala samtal, och genom att pröva och ompröva nya metoder och arbetssätt, till-

Camilo von Greiff, direktör för Skolforskningsinstitutet.
Foto: Anna Hedman

sammans kan utveckla undervisningen i en ständig process.

Systematisk översikt

Det är tidskrävande och mödosamt för lärare att sätta sig in i och följa forskningsfronten om metoder och arbetssätt för de ämnen man verkar inom. En av institutets huvuduppgifter är att ta fram forskningsöversikter som grundar sig i professionens frågor och behov. Att stödja sig på en systematisk översikt av befintlig forskning ger en säkrare och mer mångfacetterad bild av forskningen än att bara utgå från enskilda studier.

– På vår nya webbplats skolforskningsportalen.se kan du enkelt hitta de översikter och andra publikationer som vi hittills har tagit fram. Där finns också inspirationsmaterial i form av diskussionsfrågor, intervjuer med lärare som använt översikterna och mycket mer, fortsätter Camilo.

VI SÖKER I databaser med forskning från hela världen och vaskar fram de studier med hög kvalitet som är mest relevanta för frågan som ställts

Skolforskningsinstitutet lyser även ut och fördelar bidrag till praktiska skolforskning. Bakgrunden till detta är att det finns alldeles för lite svensk forskning om metoder och arbetssätt i undervisningen.

– Vår uppgift är därför att finansiera forskning som ska bedrivas i skolan och utgå från professionens frågeställningar. Vår förhoppning är att de praktiska forskningsprojekt som vi och andra aktörer nu finansierar kommer att bidra med viktig kunskap till lärares arbete med att utveckla sin undervisning, säger Camilo von Greiff.

– Vi söker i databaser med forskning från hela världen, vaskar fram de studier med hög kvalitet som är mest relevanta för frågan som ställts och sammanfattar och analyserar resultaten i en syntes, säger Camilo von Greiff.

Läraren som vill berätta

Mellanstadieläraren Kerstin Dahlin prisades på Lärargalan för sin passionerade stil i klassrummet.

– Jag tycker ju att det är så hejdlöst roligt att undervisa, säger hon.

ÅRETS MELLANSTADIELÄRARE

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Kerstin Dahlin har arbetat som mellanstadielärare i 20 år. Numera undervisar hon på Årla skola i Eskilstuna.

– Man kan säga att jag inte valde läraryrket, utan läraryrket valde

PÅ MELLANSTADIET FINNS möjligheten att jobba med många ämnen som klasslärare vilket jag tycker är roligt

mig. Jag hamnade alltid där till slut, jag insåg att jag passade för att vara lärare och jag har aldrig ångrat mitt val, bara blivit säkrare, säger hon.

Just mellanstadieåldern tycker Kerstin Dahlin är optimal.

– Det är den roligaste åldern att jobba med, då eleverna är lagom små för att kunna vara lekfulla men tillräckligt stora att diskutera med. På mellanstadiet finns möjligheten att jobba med många ämnen som klasslärare vilket jag tycker är roligt. Dessutom får man på nära håll följa elevernas utvecklingsresa under tre år.

Passionerad och hjälpsam

Kerstin Dahlins elever nominerade henne till priset som Årets mellanstadielärare, och på Lärargalan i november tog hon emot priset. I motiveringen beskrivs Kerstin Dahlin som bland annat inspirerande, hjälpsam och passionerad.

– Det är förstås fantastiskt roligt med priset, och lite chockat. Det är roligt att det är eleverna som nominerat mig och att de uppskattar det jag gör. Det är på sätt och vis eleverna som har vunnit priset för tillsammans gör vi ett jättejobb. Det är eleverna som gör en lärare, säger hon.

Hennes passionerade stil i klassrummet har sin förklaring.

– Eftersom jag är så löjligt intresserad av allting omkring mig märks det verkligen på mig att det är roligt att få berätta saker för eleverna. Det bara pyser ut önskan om att få berätta, jag blir väldigt entusiastisk och det syns på mig att jag tycker att kunskaper är intressanta. Jag försöker att trycka på det i klassrummet, att inget är tråkigt.

Jag tror att eleverna tar intryck av det, säger Kerstin Dahlin.

Delar med sig

Hon har också grundat Facebookgruppen "Utmanande undervisning" med närmare 26 000 medlemmar.

– Där delar jag med mig av idéer, tips, inspiration och tankar, så en del av passionen finns där så att också andra lärare kan ta del av den.

Pratar om mycket annat än ämnet

Andreas Claesson, prisad som Årets högstadielärare 2019 på Lärargalan, pratar om mer än matte med sina elever.

– Jag försöker se på deras vardag ur deras perspektiv, vad som är viktigt för dem och vad de vill veta, säger han.

ÅRETS HÖGSTADIELÄRARE

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Vid Lärargalan i november prisades en rad lärare. En av dem är Andreas Claesson, lärare i matte, fysik och teknik på Bäckaskolan i Gnosjö. Han snubblade in på lärarbanan efter att ha läst fristående kurser, och fått höra att han är bra på att förklara. Andreas Claesson har nu arbetat som högstadielärare i sju år.

– Den stora utmaningen är ju att det inte bara är en ämnesspecifk kunskap man behöver, utan man måste också kunna hantera människor som många gånger är väldigt osäkra. Det är ju i en tid i livet där man provar på identiteter och det kan vara viktigare för dem

att ha vänner än att koncentrera sig på mattelektionen. Ur deras perspektiv kan det vara rationellt att spela pajas i klassrummet för det är så man skaffar sig vänner. De mönstren måste man bli duktig på att hitta som lärare.

Hur uppnår du det?

– Jag pratar mycket om annat än ämnet. Det kan låta som att det inte

är en lärares roll men jag tror att man måste ta upp saker som är problematiska i klassrummet, som till exempel betygshets eller kränkningar.

Kunskap viktigare än betyg

Just tankar kring betyg upplever Andreas Claesson är centrala för många elever.

– När jag pratar betyg försöker jag att avdramatisera det, säga att det viktigaste är kunskapen. Jag försöker att lyfta deras blickar från bara det kommande provet, och blicka mot framtiden. Det är ett medel för att ta sig vidare, inget annat.

DET KAN LÅTA som att det inte är en lärares roll men jag tror att man måste ta upp saker som är problematiska i klassrummet

Andreas Claesson menar att lärare behöver ta sig tid att prata om saker som är lite mer övergripande för att eleverna ska få helhetssyn.

– Många ifrågasätter om det är skolans uppgift att uppfostra elever men jag tror inte att vi kommer undan från det uppdraget, för de är här så mycket.

Motiveringen som ledde till hyllningen på Lärargalan handlar om att Andreas Claesson gör sina elever studiemotiverade och får dem att vilja lyckas.

– Vad kan jag annat säga än att det känns jättebra. Ärofylt. Jag har svårt att tänka mig något finare att vinna.

Bättre förutsättningar för lärandet

1 plattform

Alla dina pedagogiska verktyg på ett ställe.
En öppen plattform där du kan dela din kunskap i Google eller Microsoft.

4 stadier

Läromedel och kunskapstjänster för låg-, mellan- och högstadiet samt gymnasiet.

9 kunskapstjänster

Väck elevernas upptäckarglädje med våra kunskapstjänster. Allt från uppslagsverket till Världens klimat.

64 läromedel

Heltäckande, pedagogiska och flexibla läromedel för ett elevanpassat lärande.

Oändliga möjligheter för dig och dina elever

I dag har 75 % av Sveriges lärare och elever tillgång till våra pedagogiska verktyg. Är du en av dem? Lär dig mer på [NE.se/info/skolor](https://ne.se/info/skolor)

Grundskolans digitaliseringsarbete bör baseras på likvärdighet

2019 vann Trollhättans Stad Guldtrappan, en utmärkelse för kommuner som arbetar framgångsrikt och långsiktigt med att utveckla elevers digitala kompetens. Digitaliseringsarbetet i kommunens grundskolor utgår från en tydlig strategi med väldefinierade mål.

GULDTRAPPAN

TEXT ANNIKA WIHLBORG

Guldtrappan tilldelas skolhuvudmän som arbetar framgångsrikt och långsiktigt utifrån styrdokumentet för elevers goda kunskaper, digitala kompetens och personliga utveckling i skolan.

– Utgångspunkten för vårt långsiktiga digitaliseringsarbete är att våra elevers framtid är digital och att vi därför behöver rusta framtidens medborgare för en alltmer digitaliserad värld. Vi inledde vårt arbete med att inven-

tera det befintliga digitaliseringsarbetet på samtliga grundskolor i kommunen. Vi såg stora variationer i hur långt skolorna kommit i sitt arbete och bestämde oss därför för att skapa likvärdiga digitaliseringsförutsättningar för samtliga elever, oavsett skola, säger Per Hellmark, verksamhetschef för grundskolan i Trollhättans Stad.

Stärker rektorernas kompetens

– Läsåret 2018/2019 utvecklade och implementerade vi en lärmodul med fokus på digital kompetens. Lärmodulen omfattar samtliga lärare i kommunen. Vi har även utbildat samtliga matte- och NO-lärare samt de flesta F-6-lärare i programmering, och satsar nu på att stärka rektorernas digitaliseringskompetens. Det ser vi som avgörande för att de ska kunna leda framtidens digitaliseringssatsningar. Under föregående läsår ledde samtliga rektorer arbetet med att kompetensutveckla sin personal utifrån en omarbetad modell från Skolverket, säger Per Hellmark.

En av Trollhättans främsta framgångsfaktorer är, enligt Per Hellmark,

Per Hellmark,
verksamhetschef
för grundskolan i
Trollhättans Stad.

att rektorerna tidigt engagerades som pedagogiska ledare i arbetet med att utveckla digital kompetens.

Vinner i längden

Hans råd till andra kommuner är att genomföra en ordentlig nulägesanalys för att kunna identifiera var kommunens skolor befinner sig i sitt digitaliseringsarbete. Det gäller att tänka strategiskt från dag ett och våga for-

mulera en tydlig målbild som kommuniceras brett.

– Satsa på en tydlig och enkel målformulering som alla kommer ihåg och som lärarna har med sig i sitt dagliga arbete. Ytterligare ett råd är att inte dra ner på digitaliseringssatsningar om kommunens ekonomiska förutsättningar förändras. Satsa istället på att anpassa satsningen utifrån kommunens aktuella ekonomiska förutsättningar, säger Per Hellmark. ■

NY LÄRARE MED HÖGA AMBITIONER?

Vi har skapat Sveriges första traineeprogram för nya lärare. Programmet riktar sig till dig som har höga ambitioner och som vill ha den bästa starten på din karriär inom skola.

SOM TRAINEE FÅR DU

- En mentor
- Ledarskapsutbildning
- Lära känna koncernen
- Auskultera erfarna lärare
- Driva eget skolutvecklingsprojekt
- Extra tid för lektionsplanering
- Tillsvidare anställning på heltid
- Konkurrenskraftig månadslön

Läs mer på www.tibble.nu

Sök senast
31 mars
trainee@tibble.nu

Lågaffektivt bemötande

– en vattendelare

Debatten om lågaffektivt bemötande i skolan har pågått det senaste året – och präglats av högt tonläge och personpåhopp. Vi reder ut argumenten, som ofta blivit missförstådda.

LÅGAFFEKTIVT BEMÖTANDE

TEXT ADRIANNA PAVLICA

Johan Sander är förstelärare på Aggarpsskolan i Svedala, och säger att han blivit hjälpt av metoden, som i korta drag går ut på att hantera (lågaffektivt), utvärdera och förändra.

– Som lärare måste man ju ha massvis med olika verktyg. Jag tror ju att ett lågaffektivt förhållningssätt ökar möjligheterna för alla elever, även om man inte måste vara lågaffektiv mot alla.

Han uppger att han har färre konflikter och bättre studiero i klassrummet.

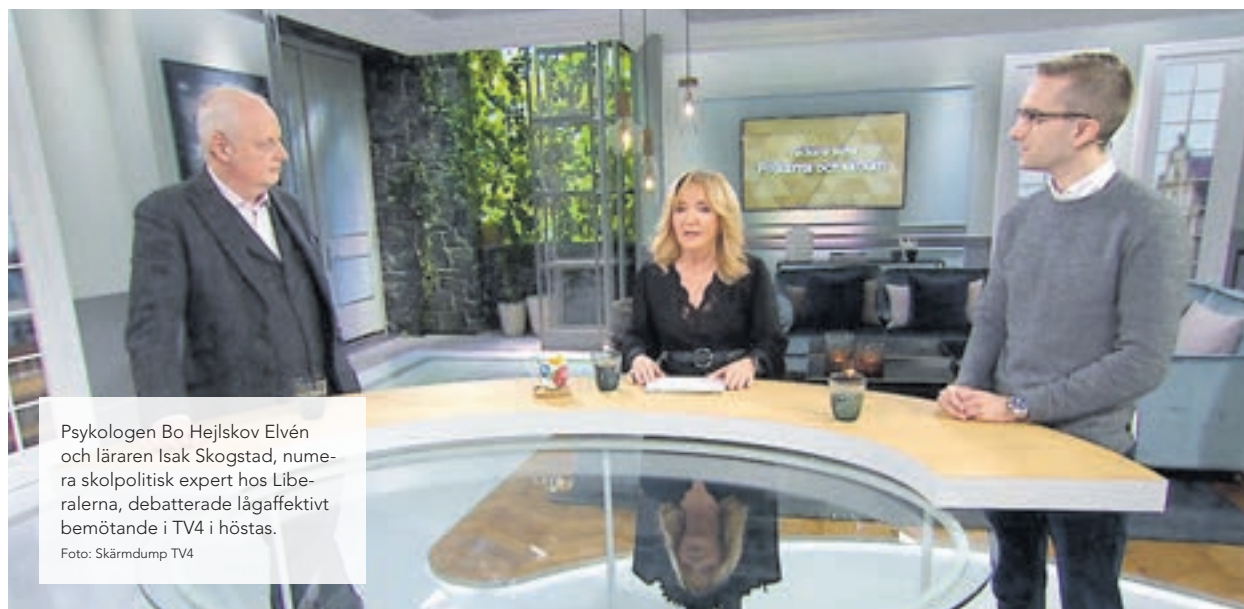
– Jag kan se att när det uppstår något som jag måste jag avstyra på ett lågaffektivt sätt. Det är ramar och strukturer som gör att man inte hamnar i att en elev välter sin bänk eller springer ut ur klassrummet. De tre delarna i metoden är för mig lika viktiga och centrala, och ju mer jag utvärderar och förändrar, desto färre hanteringar sker. Annars får jag hantera och hantera.

Ingen quick fix

Sara Bruun är lärare på Ringsjöskolan i Höör.

– Jag tycker att det är ett bra förhållningssätt att använda – när det är korrekt använt. Min utgångspunkt är att många skolor använder metoden fel. Det har framställts som att man inte ska ta någon konflikt, att man inte ska ta andra hållet. Det handlar det inte om alls. Korrekt använt fungerar det framför allt i våldsamma situationer.

Sara Bruun menar att lågaffektivt bemötande inte är en "quick fix" som kan eller ska användas på alla elever.

– Det fungerar inte att var sträng mot en neuropsykiatrisk elev, men andra kan man säga till, för de testar var gränsen går. Man måste alltid ha gränser i klassrummet, det är a och o.

Vad tycker du om debatten?

– Den har helt sparat ur måste jag

IBLAND FUNKAR DET att vara sträng, ibland att vara lågaffektivt, ibland funkar en medelväg

säga. Det blir helt svart eller vitt. Antingen ska eleverna slängas ut ur klassrummet, eller så ska man bara tassa runt. Det är inte så i praktiken. Ibland funkar det att vara sträng, ibland att vara lågaffektiv, ibland funkar en medelväg.

Stor ökning av incidenter

Irene Ziverts är huvudskyddsombud vid Lärarnas Riksförbund i Stockholm stad och har synts i debatten då en skola plötsligt haft en stor ökning av våldsamma incidenter.

– Det blev föreändert, elever kastade sten och cyklade inomhus och knuffade lärare in i väggen. Dödshot mot lärare förekom. Vi kunde inte härleda explosionen av incidenter till något annat än det förändrade sättet att bemöta elever.

Hon fortsätter:

– Det är olyckligt att man så okritiskt anammar en metod utan att det finns några som helst belägg för att den fungerar. Jag tror att lärare redan betar sig delvis på det här sättet, och anpassar sig efter situationen.

I debatten har det höjts röster om att skolan inte använt metoden rätt. Rektorn har avböjt att intervjuas för artikeln och Irene Ziverts är först också tveksam, då hon blivit utsatt för personliga påhopp i debatten.

Dämpa risken för våld

Psykologen Bo Hejlskov Elvén har varit navet i debatten: det är han som är metodens ansikte utåt.

– Jag kom in på lågaffektivt bemötande eftersom jag är neuropsykolog och jobbar med personer som har kraftiga hinder. Det finns ingen annan metod som hanterar beteendeproblem. Den handlar om att inte trigga situationen så att de blir mer våldsamma. Vi måste dämpa risken för våld, och det gör vi med hjälp av olika metoder i en verktygslåda.

Han menar att de som kritiserat "inte har en aning om vad metoden handlar om".

– Det är rena feltolkningar. Då har man inte satt sig in i metoden.

Bo Hejlskov Elvén riktar skarp kritik mot kritikerna.

– De är inte kritiska, de vill öka befogenheterna att använda våld i skolan. Det är en del av en politisk agenda, kopplad till Liberalerna, de vill göra skolan mer auktoritär. Det är enormt amatörmässighet som präglar debatten. Det finns inte ett enda argument mot metoden, det är enbart ren politik och inget annat.

I debatten har Bo Hejlskov Elvén ofta setts i en slags duell mot Isak

Skogstad, tidigare lärare och debattör och sedan i höstas skolpolitisk expert hos just Liberalerna. Han är kritisk till metoden, men vill inte ställa upp på en intervju, utan lämnar en skriftlig kommentar:

– Det Bo Hejlskov påstår stämmer så klart inte. Låt oss, inte minst för svensk skolas skull, undvika att sprida felaktiga uppgifter i ett överdrivet högt tonläge. Det tjänar ingen på.

Pratar förbi varandra

Carl Hellström är liksom Bo Hejlskov Elvén psykolog.

– Lågaffektivt bemötande togs fram för att bemöta utagerande personer med neuropsykiatriska diagnoser, och för denna grupp tror jag att metoden är bra. Men jag är skeptisk när den används i skolan mot vanliga elever. Självklart ska lärare inte gå upp i affekt, men lågaffektivt bemötande består av tekniker som att sätta sig på golvet och inte se upprörda elever i ögonen. Vi bör förvänta oss mer av elever än att de måste bemötas så.

Han menar att man i debatten pratar förbi varandra.

– Många som försvarar metoden menar att den fungerar bra när den används för elever med diagnoser, medan kritiker vänder sig mot när den framställs som en lösning för alla elever.

Carl Hellström fortsätter:

– Jag önskar att debatten handlade mer om när metoden fungerar, snarare än om den fungerar. För en skola med mycket stök och våld är det svårt att tro att lågaffektivt bemötande skulle lösa problemen, medan för en liten grupp med elever som har särskilda behov så kan det nog vara utmärkt. Men det behövs mer forskning på området.

Johan Sander, förstelärare.

Sara Bruun, lärare.

Bo Hejlskov Elvén, psykolog.

Carl Hellström, psykolog.
Foto: Ernst Henry

Kooperativt lärande utvecklar skolan i Strömstad

Bättre delaktighet, starkare motivation och större tillit hos eleverna. Det är några av effekterna efter att Strömstad kommun implementerat kooperativt lärande i sina skolor. Bland lärare och annan skolpersonal är entusiasmen stor.

KOOPERATIVT LÄRANDE

TEXT CRISTINA LEIFLAND

Sedan starten av höstterminen 2019 används kooperativt lärande som en arbetsmetod i samtliga av Strömstads kommunala skolor, från förskoleklasser till vuxenutbildning, och i alla ämnen.

– Vi var nyfikna på hur kooperativt lärande kunde bidra till att stärka elevernas arbetsmiljö, öka likvärdigheten mellan elever och underlätta elevinflytandet. Dessa är de tre grundbultarna i vårt systematiska kvalitetsarbete. Redan efter en termin har vi märkt att det är en framgångsrik metod, som både elever och lärare uppskattar, berättar Marie-Louise Mattila, som är rektor på Bojarskolan, en F–6-skola.

Passar alla

Kooperativt lärande är både en metodik och ett pedagogiskt förhållningssätt som leder till inkludering, elevaktivitet, engagemang, social utveckling och lärande. Genom att eleverna arbetar utifrån samarbete och drar nytta av varandras kunskaper ökar både måluppfyllelsen och deras sociala sammanhållning. Arbetssättet utgår från ett kommunikativt och relationsinriktat perspektiv och är ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt som stärker läraren som ledare i klassrummet.

Med kooperativt lärande skapas ett samarbetande klassrum, där elever blir varandras läresurser. Genom att använda samarbetets kraft i undervisningen kan lärande ske förbehållslöst mellan individer. Samtidigt får läraren flera verktyg för att skapa elevaktivitet, så att denne kan inkludera och engagera alla elever i den gemensamma undervisningen.

– Det är positivt både för högpressterande elever och för barn som har större utmaningar. Ännu har vi inte

ELEVERNA ARBETAR bättre och mer fokuserat och vi är övertygade om att detta kommer att hjälpa eleverna att nå målen

gjort en strukturerad utvärdering, men vi ser tydligt redan idag att eleverna arbetar bättre och mer fokuserat, och vi är övertygade om att detta kommer att hjälpa eleverna att nå målen. De känner att de kan påverka sitt lärande och det stärker relationen mellan eleverna. Dessutom trivs de väldigt bra med arbetssättet, säger Marie-Louise Mattila.

Brett genomslag

När frågan om kooperativt lärande först lyftes i Strömstad kommun var tanken att ett mindre antal lärare skul-

Niclas Fohlin från Studentlitteratur.
Foto: Pierre Karlge

Marie-Louise Mattila, rektor på Bojarskolan.

le ges möjlighet att gå utbildningen, för att de sedan skulle kunna dela med sig av sina kunskaper till det övriga lärarkollegiet. Men för att få bästa möjliga genomslag och nytta beslöt Barn- och utbildningsförvaltningen istället att låta samtliga 220 lärare i de kommunala skolorna delta. Kursen startade med en stor föreläsning för hela kollegiet om kooperativt lärande och fortsatte sedan med workshops på olika teman, där boken Kooperativt lärande i praktiken utgjorde en stomme. Jennie Wilson och Niclas Fohlin från Studentlitteratur höll i utbildningen.

– Jennie och Niclas var helt fantastiska. Utbildningen var enormt uppskattad och när det var dags att börja implementera det kooperativa lärandet i vår praktiska undervisning under höstterminen var lärarna väldigt taggade, berättar Marie-Louise Mattila.

Skolorna har sedan fortsatt att utveckla det kooperativa lärandet i mindre utvecklingsgrupper. I dessa arbetar man med olika teman baserat på

kursmaterialet från Studentlitteratur, där det finns en rad olika övningar och fokusområden. I början av vårterminen arrangeras en fördjupande workshop.

– Kooperativt lärande är ju inte nytt, men i Studentlitteraturs kursmaterial är det så koncentrerat och överskådligt att det blir väldigt lätt att överföra till verkligheten på skolorna. Det är tydligt, med många bra övningar som är lätta att följa. Dessutom är upplägget med föreläsningar och workshops väldigt bra, säger Marie-Louise Mattila.

Hon menar att det kooperativa lärandet inte bara är ett redskap i själva undervisningen och för att nå goda studieresultat. Det är också ett arbetssätt och attityd som genomsyrar all verksamhet på skolan, eftersom det i grunden handlar om värderingar och hur man förhåller sig till och samarbetar med andra.

– Det finns så många trender som kommer och går inom skolans värld, men detta är något helt annat. Det är ett handfast sätt att arbeta, som såväl elever som lärare verkligen tar till sig och trivs med. Jag är övertygad om att det som eleverna lär sig genom den här typen av samarbete och engagemang har de nytta av inte bara i klassrummet, utan i alla möjliga sammanhang i livet.

KOOPERATIVT LÄRANDE

- Kooperativt lärande är en framgångsrik metod för att öka inkludering, engagemang, delaktighet och resultat hos elever. För lärare innebär det kooperativa lärandet ett handfast arbetsredskap i klassrummet och stärkt kollegialt lärande.

Jennie Wilson från Studentlitteratur.
Foto: Pierre Karlge

Inspirerande läromedel som kan användas av alla

Else-Marie Hallqvist, rektor på Nytorpsskolan i Hammarkullen utanför Göteborg har infört Loops i alla klasser från åk 4 till 9 som en del av deras arbete med digitalisering. Den stora utmaningen har inte varit teknik utan att få alla lärare och elever med på tåget.

DIGITALA LÄROMEDEL

TEXT ANETTE BODINGER LARSSON

Loops är ett digitalt läromedel som bygger på att lärare både kan använda färdigproducerat material samt själva skapa och bygga om innehåll, alltefter behov och intresse. När Loops lanserades för tre år sedan var det precis vad Else-Marie Hallqvist sökt men inte riktigt hittat bland alla digitala verktyg som börjat dyka upp på marknaden.

– Fram till dess hade verktygen mest handlat om ”bok på burk”. Med

Loops fick jag ett multimedialt läromedel som inneburit ett helt nytt sätt att jobba.

LOOPS ÄR ETT inspirerande läromedel som alla kan använda, tjusiga lokaler eller ej

Det har gått 1,5 år sedan hon introducerade Loops på Nytorpsskolan.

Steg för steg har alla lärt sig att använda och uppskatta verktyget.

– Det var ett visst motstånd i början, framförallt hos eleverna. Då är det viktigt att hålla i och hålla ut och att man som skollärdare vet varför vi gör detta och vart man vill komma.

Inkluderande

Idag använder Nytorpsskolan Loops inte bara i undervisningen, utan även för pedagogisk kompetensutveckling,

kollegialt lärande och i elevrådets arbete.

En stor fördel, menar Else-Marie, är att eleven faktiskt inte måste vara på plats för att kunna delta i undervisningen.

– Sjuka eller frånvarande elever kan kommunicera och delta i undervisningen på samma sätt som eleverna i klassrummet. Loops är utmärkt även om man vill jobba med flippat klassrum. Lärare kan spela in saker, och läxan för eleven blir att förbereda sig genom att titta på filmen. Då kan all tid i skolan ägnas åt lärarens handledning.

Loops är även ett inkluderande läromedel.

– Eftersom lärare och elever alltid kan använda talsyntes och kommunicera i uppgifterna med film, ljud, bild och text underlättar det för elever med behov av särskilt stöd.

Nytorpsskolan har idag Loops som grundläggande läromedel och Else-Marie vill varmt rekommendera andra att följa deras exempel.

– Vår skola ligger i ett av Sveriges absolut tuffaste områden. Loops är ett inspirerande läromedel som alla kan använda, tjusiga lokaler eller ej.

Bingel ger alla elever möjlighet att utvecklas

– Bingel kompletterar läroböckerna, ger färdighetsträning och hjälper eleverna att utvecklas. Som lärare kan jag individanpassa övningarna efter behov och få en tydlig bild av resultaten som visar vad klassen bör fokusera på, säger Ulrika Neuman, lärare.

DIGITALA VERKTYG

TEXT ANETTE BODINGER LARSSON

Allt fler skolor väljer det digitala verktyget Bingel som plattform för färdighetsträning i svenska, matte, engelska, SO och NO. Ulrika Neuman, lärare i matematik och svenska samt IKT-coach vid Smaragds skolan och Färjestadens skola, var tidigt ute med att använda Bingel i undervisningen.

– Det har gått ungefär tre år sedan jag hörde talas om verktyget, tyckte det lät intressant och bokade in en vis-

ning som ledde till att jag i stort sett omgående började arbeta med Bingel i klassrummet.

ELEVERNA TYCKER OM att jobba i den digitala miljön, lärandet får de på köpet

Verktyget blev ett uppskattat inslag i undervisningen och det dröjde inte länge förrän Ulrika blev ambassadör för den digitala plattformen.

– Jag vill sprida information om Bingel till fler lärare eftersom jag tycker att det är ett bra material som kan användas på många olika sätt.

Extra träning

Idag arbetar Ulrika med Bingel som extra träning eller komplement på olika områden.

– Inom matematiken, till exempel, har Bingel uppgifter till alla avsnitt som vi arbetar med i läroböckerna. Vi har också några elever som behöver extra träning och de får då en

Ulrika Neuman, lärare i matematik och svenska samt IKT-coach vid Smaragds skolan och Färjestadens skola.

tiominuters daglig läxa att jobba med i Bingel. De ser inte detta som något betungande utan som en rolig träning.

Bingel fyller en viktig roll även när det är svenska som står på schemat.

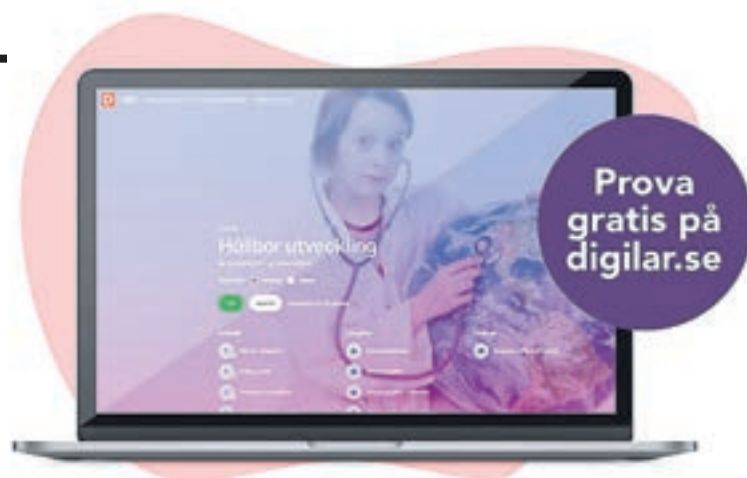
– Verktöget används för att fördjupa lärandet. Eleverna jobbar vidare med läsförståelse, stavning och ordkunskap efter att vi har läst böcker och jobbat

med våra skrivböcker. En stor fördel är också att eleverna kan träna i Bingel inför nationella prov.

Att Bingel i mångt och mycket liknar ett dataspel där eleverna tränar med sin egen avatar och kan samla poäng är en viktig del av framgången.

– Eleverna tycker om att jobba i den digitala miljön, lärandet får de på köpet, fastslår Ulrika.

10 goda anledningar att välja digitala läromedel

1. Allt samlat

Med digitala läromedel har du allt på ett ställe. Introduktion, fakta, övningar, bild, film, ljud, lärarhandledning och länkar. Du har en samlad plats att kommunicera med eleverna, från övergripande till enskild uppgiftsnivå. Du kan

också följa, granska och bedöma elevernas arbete.

2. Webbaserat och åtkomligt överallt
Var jobbar du mer än i klassrummet? Hur får eleven som är ledig möjlighet att jobba ikapp? Hemifrån, från bussen, från soffan ... materialet är åtkomligt var ni än är.

3. Ett levande verktyg

Ständigt uppdaterad och aktuella fakta. Utvecklingen pågår konstant, både tekniskt och innehållsmässigt.

4. Uppläst ljud på allt innehåll

Allt innehåll går att få uppläst. Talsyntes finns till all text, instruktioner, bilder, berättelser och uppgifter. Till utvalda läromedel har röstkådespelare läst in texten.

5. Undervisning på ditt sätt

Följ ett färdigt upplägg i läromedlet eller bygg din egen planering, där du kan blanda innehåll ur flera läromedel med ditt eget material.

6. Unika filmer

Låt eleverna se pedagogiska filmer. Använd dem som introduktion, repetition, för att visa en modell eller simulering.

7. Lär på djupet och på bredden

I texterna finns klickbara fördjupningar samt förklaringar till ord och begrepp. Utvalda texter finns i både lättläst och standardversion. Som extramaterial finns ofta tips på länkar för att utforska ämnet vidare.

8. Uppgifter och övningar

Öva, och öva igen! I självtränande övningar får eleverna direkt feedback på sina svar samt lösningsförslag och facit som stöttar det egna lärandet. Andra uppgifter lämnas in till läraren för be-

dömning och eleven kan svara med film, ljud, text och bild.

9. Tillgängligt lärande

Funktionalitet och verktyg gör det möjligt för eleven att skräddarsy läromedlet efter sina behov. Textstorlek, typsnitt, bakgrundsfärg – allt går att justera för att göra lärandet individanpassat. Och du kan dela dina kurser med en eller flera elever, eller kollegor.

10. Har internet gått ner?

Ingen fara! Inte ens ett kraschat internet behöver störa lärandet. Nu går det att arbeta vidare en stund utan uppkoppling. Eleven kan fortsätta sitt påbörjade arbete offline – när uppkopplingen återställs synkroniseras materialet.

Visste du att Digilär är en del av Natur & Kultur? Tillsammans erbjuder vi läromedel för alla årskurser – tryckt, blended och heldigitalt. Du kan prova våra läromedel gratis i minst 30 dagar på nok.se och digilar.se. Välkommen in!

Kontakt:

Kundservice: kundservice@nok.se

Tel: 08-453 87 00

nok.se | digilar.se

Från siffror till undervisningspraktik i Staffanstorp

I Staffanstorp är det systematiska kvalitetsarbetet inte abstrakta siffror och diffusa ord. Här är alla, från elever till politiker, delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet och genom hela kedjan står undervisningen i tydligt fokus.

Det systematiska kvalitetsarbetet är en grundstomme i skapandet av en bra skola. Men allt för ofta blir det viktiga kvalitetsarbetet en samling siffror och tabeller, som inte får direkt bäring på undervisningen. Det ville man ändra på i Staffanstorp.

– Det är arbetet bakom siffrorna som är det viktiga, att det kan översättas i praktiken. Vi har lyckats skapa en process som är konkret, tydlig och användbar, med gemensamma strukturer, där det är lätt att göra rätt, berättar Ann Edvik, biträdande utbildningschef.

Positiv delaktighet

Hela kedjan, från elever till huvudman, är delaktig och tillsammans har man skapat ett tydligt presentationsmaterial för arbetet, som rektorer och lärare implementerar i undervisningen.

– Vi har frihet på de olika enheterna att genomföra det på det sätt som passar den egna skolan. Detta har motta-

gits väldigt positivt av personalen. Vi rektorer har nära kontakt med varandra och med förvaltningen och allt sker i dialog och samverkan, säger Karin Servin Karlsson, rektor på Hjärups och Tottarps skolor.

Anna Nordén, lärare på Stanstorpsskolan, berättar att eleverna i högsta grad är delaktiga i genomförandet av det systematiska kvalitetsarbetet.

– Eleverna är med från början, med idéer och lösningar och tycker att det är väldigt spännande. Det gör vårt jobb som lärare extra roligt. Alla brinner för det här och är otroligt engagerade. Tack vare att det är så strukturerat ger det systematiska kvalitetsarbetet också långsiktighet och likvärdighet i undervisningen, säger hon.

Korrekt underlag

En viktig aspekt av det nya arbetssättet är att man strävar efter att minska den administrativa bördan i kvalitetsarbetet så mycket som möjligt. Kunskapsresultat sammanställs på förvaltningen och "serveras" till de enskilda skolorna. Dialog används framför långa skriftliga

redovisningar. Samtidigt får den politiska ledningen ett tydligt och korrekt underlag för att fatta beslut. Utvärderingar och nulägesbeskrivningar görs regelbundet för att skapa underlag för olika beslut och insatser.

– Detta är ett prövoår, förklarar de. Men hittills har vi bara positiva erfarenheter, på alla nivåer. Undervisningen är ju kärnan i det vi gör, och med vårt nya arbetssätt skapar vi fokus på kärnverksamheten i skolan.

Staffanstorps kommun har tio kommunala grundskolor med totalt cirka 3 400 elever. I sitt systematiska kvalitetsarbete fokuserar kommunen på undervisningen och på att vara konkret, tydlig och skapa delaktighet genom hela kedjan, från elever till huvudmän. Kommunen ligger minuter från såväl Lund och Malmö som Köpenhamn och det finns ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter.

www.staffanstorp.se

Staffanstorps
kommun

Digitaliseringen ger variation på Hovåsskolan

På Hovåsskolan i Göteborg arbetar man på olika vis med de digitala verktyg som finns. Samtidigt betonas vikten av balans. Eleverna ska fortfarande kunna resonera kring ett ämne och klara av att göra en inlämning med bara papper och penna.

Anders Halldin är lärare i matematik, teknik och NO. På Matematikportalen kan han följa sina elevers framsteg live.

– De använder datorn till att träna på rutinuppgifter, som när de ska lära in en matematisk regel. Eleverna gillar det spelliknande upplägget. Istället för att räkna fem tal och sedan rätta i facit får de direkt respons, exempelvis i form av en stjärna, när de gör rätt.

I NO är quiz ett sätt att lära nytt som eleverna uppskattar. Och i teknik har programmeringen, som tidigare upplevts som svår och abstrakt, fått ett lyft sedan man började med blockprogrammering med micro:bits.

i

Grundskoleförvaltningen ansvarar för verksamheten i stadens kommunala grundskolor från förskoleklass till och med årskurs nio, grundskolan samt fritidshem. Vi arbetar tillsammans för att skapa bästa möjliga förutsättningar för att alla elever, i alla skolor i Göteborg ska få möjligheten att forma ett bra liv.

Grundskoleförvaltningen består av cirka 140 grundskolor inklusive grundskärskolor. Drygt 58 500 elever har sin dagliga undervisning i grundskolan. Totalt arbetar cirka 8 000 medarbetare inom grundskoleförvaltningen där merparten av de anställda är lärare.

Grundskoleförvaltningen startade 1 juli 2018 efter ett politiskt beslut om att samla all grundskoleverksamhet i staden i en central förvaltning.

Syftet är att:

- Höja kvaliteten i undervisningen
- Förbättra styrning och ledning av skolan
- Öka likvärdighet mellan skolorna i Göteborg

Göteborgs Stads grundskolor är indelade i åtta utbildningsområden där hänsyn tagits till likvärdighet och socioekonomiska faktorer när den geografiska indelningen gjorts.

Göteborgs stad Grundskoleförvaltning
Box 1015
405 21 Göteborg
grundskola@grundskola.goteborg.se
Tel: 031 365 09 60

www.goteborg.se

**Göteborgs
Stad**

– Om eleverna gör rätt så kan de få ett tydligt resultat, som att ett kretskort med lysdioder börjar lysa. Ett annat plus är att det finns fler avancerade uppgifter för de som redan provat att programmera hemma.

Som att ta med läraren hem

Filmerna på studi.se används flitigt, då de på ett enkelt och tydligt sätt förklarar olika vetenskapliga fenomen.

– Att få något förklarat för sig av någon annan än sin lärare, kan ge nytt perspektiv på ett ämne. Filmerna kan de dessutom lyssna på så många gånger de behöver. Det blir lite som att ta med läraren hem och är ett extra plus för de elever som inte kan få läxhjälp av sina föräldrar.

Anders understryker att datorn är ett komplement för att variera undervisningen.

– Även datorn har sina begränsningar, exempelvis när vi vill att eleverna ska resonera kring uppgifterna. Och de ska fortfarande kunna göra en skriftlig inlämning på papper. Det gäller att hitta en balans.

Presentationer på Youtube

William de Young är SO-lärare och ser det som en viktig uppgift att bena ut hur dagens komplexa värld fungerar.

– Nyheter sprider sig snabbt på nätet och eleverna måste förstå att allt kan-

ske inte stämmer. Vi jobbar mycket med källkritik. Vem är källan och kan de ha en dold agenda?

Ett aktuellt exempel är när konflikten mellan USA och Iran nyligen genererade memes om att tredje världskriget var i antågande. Budskapet spreds snabbt via sociala medier.

– Om eleverna inte har en baskunskap om sin omvärld så är det svårt för dem att bedöma om nyheterna är rimliga eller ej.

William bygger nu upp en egen SO-hemsida. Där lägger han upp planeringen och spelar in filmer från sina lektioner så att elever som varit borta eller vill repetera, kan titta.

– Jag lägger också upp presentationer på Youtube. Det kan handla om alltifrån ekonomisk geografi till första världskriget. De är tillgängliga för alla och eleverna kan använda dem när de pluggar inför prov.

Eleverna får alla uppgifter upplagda i ett digitalt verktyg. På så vis behöver de aldrig oroa sig för att tappa bort viktiga papper.

Digitala verktyg kan ge stöd

Specialpedagog Anna-Lotta Rendahl förklarar att elever med stödbehov har en egen mapp på Google Drive där lärarna lägger in vilka uppgifter som ska göras.

– På så vis får vi allt samlat och kan samarbeta kring planeringen för var och en.

Inläsningstjänsten är också flitigt använd och ger eleven möjlighet att lyssna på skriven text.

– Samtidigt syns texten på skärmen så att eleven kan använda både öron och ögon. Jag tror på att lära in med olika sinnen!

För en elev som har svårt att sätta sin kunskap på pränt, finns hjälpmedel som gör det möjligt att tala in fakta som omvandlas till text. Någon annan har nytta av en timstocks-app som tydliggör hur lång tid det återstår av en lektion.

– En klass som behövde bli tystare fick en app som mäter ljudnivå. Det blev ett gemensamt projekt att hjälps åt så att ljudet aldrig överskred 80 decibel.

På Hovåsskolan jobbar man också med verktyg som visar dagens program på klassrummets tavla.

– Då blir det tydligt vad vi ska göra, hur vi ska göra det och varför.

Anna-Lotta är positiv till digitaliseringen men menar att den ska användas med ett tydligt syfte.

– Det kan förstås vara distraherande att ha tillgång till dator på lektionstid då det finns mycket på nätet som lockar. På sikt hoppas vi kunna få en funktion som tillfälligt stänger av spel och sociala medier.

På Hovåsskolan tar man tillvara på de möjligheter digitaliseringen erbjuder. Fr.v specialpedagog Anna-Lotta Rendahl, Anders Halldin, matematik och NO, William de Young, SO, rektor Carolin Juneberg.

Foto: Patrik Bergenstam

Fördjupa dig och beforska läraryrket i Tyresö

I Tyresö har det historiskt funnits ett starkt politiskt engagemang och en tillit till medarbetarnas kompetenser och perspektiv. Kommunen har ett centralt läge med stora möjligheter till kompetensutveckling och samverkanssatsningar. Målet är en skola för alla, oavsett förutsättningar.

Emedan det historiskt har funnits ett starkt politiskt engagemang i skolans utveckling i Tyresö har varje skola mandat att själva avgöra vilka förbättringsåtgärder som är lämpliga. Klimatet präglas av en stark tillit, där medarbetarnas egna analyser och tankar får ta plats, något som enligt Monica Nyberg, rektor på Strandskolan i Tyresö, är en stor framgångsfaktor.

–Det finns ett stort förtroende för medarbetarna här i Tyresö och vi har frihet att själva avgöra vilka åtgärder som bör genomföras samt hur våra samverkanssatsningar ska se ut. Det finns tydliga målsättningar och ramar, men hur vi når till målet vet vi bäst själva. Eftersom vi har så pass stort utrymme att anpassa arbetet efter våra egna behov har vi också möjligheten att planera långsiktigt, vilket i sig skapar en lugn och strukturerad miljö där alla vet vad de kan förvänta sig, säger hon.

Evidensbaserat förhållningssätt

Monica är lärare i grunden, men har varit skolledare i hela 15 år. Hon sökte sig till ledarrollen på grund av en vilja att påverka och driva skolförbättringen. På Strandskolan har hon skapat ett vetenskapligt förhållnings- och arbetssätt i organisationen

–Förutom det aktiva förbättringsarbete som jag kan bedriva tillsammans med förstelärarna, har vi ett forsknings-

och evidensbaserat förhållningssätt och nära samverkan med flera olika forskare. Det är både spännande och inspirerande och hjälper oss att utforma en organisation där vi ständigt kan ompröva och fördjupa oss i våra yrkesroller. Att arbeta i skolan är många gånger ganska komplext och därför är det centralt att man hela tiden tänker framåt.

Starkt politiskt engagemang

Tyresö är en kommun i lagom storlek med ett utmärkt läge, där det är lätt att samarbeta och hitta synergieffekter. Det finns avsevärda möjligheter för lärarna att bidra till förbättringsarbetet såväl på lokal som på kommunal nivå. För Jonas Åkesson, rektor vid Kumla skola i Trollbäcken, var det just möjligheten att få arbeta med människors utveckling och samtidigt vara med och skapa framtiden som lockade när han sökte sig till Tyresö.

– Som redan nämnts finns ett starkt politiskt engagemang för vår verksamhet samtidigt som det finns en stor tillit till rektorer och lärarkår. Det har medfört att det är korta beslutsvägar och att vi har kunnat utveckla samarbetsformer som verkligen kommer enheterna till nytta. Ett exempel är att vi har gemensamma rutiner inom många olika områden och att vi verkligen kan lyfta det kollegiala utbytet och lärandet.

Målet är att nå alla elever

Jonas ville arbeta inom en större enhet med goda ekonomiska förutsättningar, för att få chansen att verkligen göra skillnad.

– Målet med alla satsningar är till syvende och sist att nå alla elever, oavsett förutsättningar, och att skapa omständigheter som resulterar i en bra närmiljö. Vill vi ha personal som verkligen tycker att det är roligt att fördjupa sig i

sin profession och ser det som en styrka att jobba tillsammans, behöver vi också etablera rätt villkor för medarbetarna att utvecklas och trivas.

Av just denna anledning finns en samordnad och väl genomtänkt kompetensutveckling, ett tydligt utformat rutinarbete för att underlätta vardagen och kontinuerlig samverkan kring såväl pedagogik som digitalisering. Ett annat exempel är att man i Tyresö utvecklar skolambassadörer för EU för att stärka demokratin och unga medborgares kunskap om EU.

– Både jag och Monica har hög procent behöriga lärare och rekryteringen av ny kompetent personal går bra, trots att behovet av behörig personal fortsätter att öka inom det svenska skolväsendet. Personalen i Tyresö är engagerad och det händer verkligen saker – det är en kommun i tillväxt som bara tänker bli bättre, avslutar Jonas och Monica.

Monica Nyberg, rektor på Strandskolan i Tyresö och Jonas Åkesson, rektor vid Kumla skola i Trollbäcken.
Foto: Gonzalo Irigoyen

En hög kvalitet i förskola och skola innebär att vi skapar en förskola och skola för var och en. Vi ska ha en verksamhet där alla barn och elever är trygga, känner delaktighet och har förutsättningar att nå sin fulla potential. I Tyresö vill vi nå framgång genom ett nära pedagogiskt ledarskap, en organisation som stöder utveckling och genom att arbeta med väl utvecklade system för planering, uppföljning, utvärdering och förbättring. Det stora arbetet sker på varje förskola och skola.

Tyresö kommun
Tel: 08-578 291 00
E-post: kommun@tyreso.se
www.tyreso.se

tyresö kommun

Gemensam utveckling bakom Torsbys framgångar

Torsby är enligt Lärarförbundets ranking Sveriges bästa skolkommun 2019.

–Jag är stolt över det engagemang som personalen visar och den helhet vi lyckats få till, säger Madelene Cicek, rektor på Kvistbergsskolan i Sysseleåsen.

Ett tätt samarbete mellan skolorna i kommunen och en gemensam strävan efter att varje skoldag ska vara en bra dag för eleverna. Det, i kombination med stora satsningar på skolan, är några av framgångsfaktorerna bakom Torsby kommuns utmärkelse som landets bästa skolkommun.

Anna Renhult, rektor för Frykensskolan i centralorten, ser resultatet som ett kvitto på att verksamheten är på rätt väg.

–Vi har gått från att arbetslag och skolledning höll sig på respektive skola till att gemensamt utbyta kunskap och erfarenheter i olika forum. Idag utvecklar vi skolvärlden tillsammans, det gynnar både elever, personal och skolan i stort.

Och Anna om någon borde veta, vid årsskiftet gick hon in på sitt 26:e år som anställd inom skolförvaltningen i Torsby.

Anna Renhult, rektor på Frykensskolan och Madelene Cicek, rektor på Kvistbergsskolan.

–Jag började 1994 som nyutexaminerad förskollärare. Sedan dess har jag bland annat vidareutbildat mig till lärare och tagit steget till skolledare. Att jag stannat kvar så länge beror mycket på att jag mött ständigt nya utmaningar och haft möjlighet till kontinuerlig utveckling.

Helhetsgrepp

Madelene Cicek startade sin yrkesbana i Torsby kommun 2012.

–Efter att ha arbetat som SFI-lärare i Stockholm bestämde jag mig för sju år sedan att återvända till hemorten. Jag

började som lärare och är sedan 2015 rektor på Kvistbergsskolan i Sysseleåsen.

Även Madelene tycker att organisationen har förändrats till det bättre.

–Det är stor skillnad jämfört med när jag började, inte minst vad gäller öppenhet och engagemang hos personalen. Idag försöker vi vara en helhet och fortbildningsinsatserna har varit väldigt viktiga. Ett exempel är SKUA, språk och kunskapsutvecklande arbetssätt, där lärarna träffats över skolenheterna för att diskutera och samarbeta.

Anna nickar instämmande.

Torsby kommun har sju kommunala grundskolor. Förskoleklass och fritidshem finns på skolorna. Här finns även en friskola för förskoleklass – årskurs 6. Kommunen har under senare år gjort stora satsningar på skolan och bygger bland annat en ny skola för 55 miljoner som innebär att Frykensskolan i centrala Torsby får ett samlat mellan- och högstadium.

Torsby kommun
685 80 Torsby
Tel: 0560-160 00

www.torsby.se

–Vi har fått till ett gemensamt arbetssätt kring fortbildning som även spiller över på elevernas resultat. Självklart är vi glada för den fina placeringen i Lärarförbundets ranking men det är inget mål i sig. Det viktiga är att vi ser helheten, och att vi ser alla. Det övergripande målet är våra elever ska nå kunskapsmålen den dag de går ut gymnasiet.

Jobba i en av Sveriges bästa skolkommuner

Vill du jobba i en av Sveriges bästa skolkommuner, där kollegialt lärande, goda elevresultat och framåtanda löper som en röd tråd? Välkommen till Kalix, där du som lärare kan påverka och utvecklas!

I Lärarförbundets senaste undersökning om Bästa skolkommun hamnar Kalix på tredje plats av landets 290 kommuner och på första plats i Norrbotten. Lärarna Maria Norén och Dirk Fischer är inte förvånade och ser det som ett kvitto på den långsiktighet och laganda som präglar skolverksamheten i kommunen.

–Det finns ett väldigt starkt driv här att hela tiden utveckla och förbättra. Vi jobbar nära varandra, med en gemensamt utformad vision, säger Maria, som

är grundskollärare och undervisar i svenska och samhällskunskap.

Bra rutiner

Hon får medhåll av sin kollega Dirk, som undervisar i tyska samt idrott och hälsa på högstadiet. Han kom till Kalix från Tyskland för 15 år sedan och har inga planer på att flytta.

–Kommunen och skolorna här är inte större än att man lär känna stora delar av både lärarkollegiet och eleverna. Det finns väldigt bra rutiner och vi följer eleverna genom de olika stadierna, med trygga överlämningar. Det skapar en bra grogrund för att eleverna ska kunna utvecklas och lärarjobbet blir väldigt kul, säger Dirk.

I lärarförbundets undersökning jämförs en rad olika kriterier. Några av Kalix styrkor är den höga andelen

Maria Norén och Dirk Fischer, lärare i Kalix.

Foto: Elisabeth Gustavsson / STARK fotografi & design

elev som fullföljer gymnasiet och lärarnas goda utbildningsnivå. Maria och Dirk lyfter fram att det sker stora satsningar på kompetensutveckling och fortbildning, med bland annat ämnesgemensamma dagar varje år och stadieövergripande fortbildningar, där pedagoger och lärare från förskolan till vuxenutbildningen deltar tillsammans.

Lyssnar på lärare

En annan fördel är det nära samarbetet mellan lärarfacket och utbildningsförvaltningen och det faktum att lärarna

lyssnas på och kan få gehör för sina önskemål och idéer.

–Lärarna har inflytande och får stöd. Samspelet mellan facket och skolledningen är bra och det har stor betydelse för arbetsmiljön och trivselen för både lärare och elever, menar Dirk.

Topplaceringen till trots tänker inte lärarna i Kalix vila på sina lagrar.

–Det är enormt roligt att Kalix lyckas så väl, säger Maria och Dirk. Men vi fortsätter att satsa på att utvecklas och bli ännu bättre. Som lärare kan du vara en del av den här processen och verkliga göra avtryck.

Ett gediget och långsiktigt utvecklingsarbete ligger bakom tredjeplatsen i Lärarförbundets skolranking. Kalix har sju kommunala grundskolor och en gymnasieskola. Kommunen arbetar strukturerat med kompetensutveckling och med förbättringsarbete, så att både elever och lärare ska trivas. Här finns goda karriärmöjligheter för lärare som vill vara med och driva utvecklingen mot en ännu mer framgångsrik skola.

KALIX KOMMUN

www.kalix.se

Trivs och utvecklas i Höganäs

– Vi vill vara en attraktiv arbetsgivare och ha en skola där alla elever får utveckla sin fulla potential, säger Maria Rörström Conradsson, verksamhetsledare för grundskolan i Höganäs, där hög måloppfyllelse och trivsel vittnar om att kommunen redan har kommit en bra bit på väg.

Det är inte utan stolthet som Maria Rörström Conradsson berättar att 86,5% av Höganäseleverna i åk 9 har uppnått kunskapskraven i alla ämnen, att 95% är behöriga till yrkesprogram och att medarbetarenkäterna har höga värden vad gäller medarbetarnas motivation och engagemang.

– Förutsättningarna är goda, Höganäs är en lagom stor kommun med fantas-

Höganäs är en lagom stor kommun med fantastiska elever och ett välutvecklat kollegialt lärande mellan och inom skolorna

tiska elever och ett välutvecklat kollegialt lärande mellan och inom skolorna. Det är våra medarbetare som gör det möjligt för eleverna att lyckas.

Många av kommunens lärare har arbetat länge i verksamheten. Ett exempel är Susan Daun som började som lärare i kommunen för 42 år sedan och varit kvar sedan dess.

– Här finns förutom F–9 även en särskola som ger en härlig blandning av elever. De är väldigt stolta över sin skola och vi får oerhört mycket tillbaka. Vi lärare har stort stöd från föräldrarna och tillsammans med dem går det att nå långt oavsett elevernas förutsättningar.

Ständig utveckling

Även Camilla Jamakosmanovic, rektor på Vikenskolan, har varit länge i verksamheten. Det har gått 15 år sedan hon började som lärare i Viken.

– Då var jag helt nyutexaminerad men kom snabbt med i skolans utvecklingsgrupp och på den vägen är det. Jag har alltid trivts med att driva kvalitetsarbete och blev snart ledare för arbetslaget och fick bland annat gå en processledarutbildning.

Det ena ledde till det andra och efter en tid som förstelärare erbjöds Camilla en ledarutbildning.

– Efter ett vikariat som rektor fick jag en fast tjänst här på Vikenskolan.

De ständigt nya utmaningarna är en stor del av att Camilla har stannat kvar i verksamheten under alla år.

– Det är en bra kommun där vi medarbetare är nära besluten och har möjlighet att påverka verksamheten.

Drömjobb

Marcus Fornbacke, lärare i matematik och NO, är till skillnad från sina kollegor relativt ny i yrket.

– Jag har forskarbakgrund men gjorde några inlägg som lärarvikarie och blev fast.

Idag arbetar Marcus som lärare på Nyhamnsskolan och har inte ångrat sitt karriärsbyte.

– Det blir bara bättre och bättre. Jag läste in pedagogiken på distans parallellt med arbetet, är nu behörig lärare och stormtrivs.

Den tidigare forskarkarriären kommer till stor nytta även idag.

– Jag arbetar med flera utvecklingsprojekt där ett handlar om att ta NO-undervisningen lite närmare verkligheten

och skapa förståelse hos eleverna för hur vetenskap faktiskt produceras.

Även Susan har axlat ett andra uppdrag i skolan. Skolbibliotekarie är ett av dem.

– Under de gångna åren har jag även varit mentor för nya lärare, handledare i läslýftet, personalstödare och gått en förstelärarutbildning. Sammantaget har detta gjort att jag aldrig känt något behov av att byta jobb.

Rätt plats

På frågan om hon kan rekommendera andra lärare att söka sig till Höganäs och någon av de sex F–9-skolorna kommer svaret snabbt.

– Ja, för att vi har fantastiskt härliga elever och en personalgrupp som trivs tillsammans och gör allt för att våra elever ska lyckas.

Hon får medhåll av Camilla som menar att det finns en stark vi-känsla i hela kollegiet.

Skolan i Höganäs har fokus på rätt saker där vi vågar titta på vår egen undervisning och utveckla den vidare

– Skolan i Höganäs har fokus på rätt saker där vi vågar titta på vår egen undervisning och utveckla den vidare. De goda resultaten visar att det vi åstadkommer verkligen gör skillnad, vilket är A och O för att trivas med sitt jobb.

Marcus flikar in att Höganäs också är en mycket trivsamt kommun.

– Här finns både duktiga lärare och trevliga elever. Om man vill trivas på sitt jobb så är Höganäs helt rätt plats.

Det grundläggande synsättet för grundskolan i Höganäs är att lärande är en livslång process som startar i tidig ålder. Vår ambition är att vara en av Sveriges bästa skolkommuner och våra förväntningar på oss själva är höga. Som anställd inom utbildningsförvaltningen erbjuds du ett arbetsklimat som bygger på ledorden "hela barnet, hela vägen".

www.hoganas.se

**HÖGANÄS
KOMMUN**

Camilla Jamakosmanovic, rektor, Susan Daun, lärare, Marcus Fornbacke, lärare och Maria Rörström Conradsson, verksamhetsledare för grundskolan i Höganäs.

Foto: Lars Jansson

I Upplands-Bro sätter skolorna laget framför jaget

–I Upplands-Bro kommun sätter skolorna laget framför jaget. Här hjälps vi åt, utvecklas och strävar framåt tillsammans utan prestige. Siktet är inställt på att bli Sveriges bästa skolkommun, säger Maria Ohlin, klasslärare på Bergaskolan i Kungsängen.

Skolorna i Upplands-Bro fortsätter att bli allt bättre. Senare års undersökningar visar en uppåtgående trend och Lärarförbundets senaste ranking placerar Upplands-Bro som nummer 9 av 26 kommuner i Stockholms län. Anledningarna är flera.

–Mycket handlar om ledarskap och kommunens insatser i form av rekrytering av kompetenta rektorer som kan leda sin skola och ta vara på sin personal. Med rätt ledare på alla nivåer, inklusive huvudmannanivå, går det också att utveckla åt rätt håll, säger Sabrina Sarri Arrighetti, lärare på Råbyskolan i Bro.

En grundsten i det arbetet, menar hon, är att kommunen har en lyhörd ledning som ger skolor och dess medarbetare rätt förutsättningar att utvecklas.

Lyhördhet

Maria Ohlin instämmer och säger att hon upplever att skolorna idag leds av en transparent förvaltning.

–Pratar vi så lyssnar utbildningskontoret, vilket gör att vi kan jobba framåt tillsammans.

Själv började hon arbeta i kommunen för tre år sedan då hon fick tips om att Bergaskolan sökte en lärare. Hon såg utmaningen och möjligheterna att

Lotta Krohn, biträdande rektor på Råbyskolan i Bro, Sabrina Sarri Arrighetti, lärare på Råbyskolan i Bro och Maria Ohlin, klasslärare på Bergaskolan i Kungsängen.
Foto: Gonzalo Irigoyen

utvecklas på skolan och i kommunen. Sedan dess har det hänt mycket på kort tid. 2018 tilldelades Maria kommunens pedagogiska pris med motiveringen att hon på kort tid lyckats skapa en trygg och lustfylld klassrumsmiljö som utvecklar och stödjer alla elevers lärande.

–Det var förstås väldigt glädjande. Prispengarna har jag använt till driva en fortbildning om kooperativt lärande i kollegiet på skolan. Något som även sprids i kommunen.

Utvecklande miljö

De goda utvecklingsmöjligheterna är en av faktorerna bakom de senaste årens skolframgångar i Upplands-Bro. Lotta Krohn började som lärare på Råbyskolan 2015 med förväntningar om att komma till en arbetsplats som kunde erbjuda utvecklande yrkesutmaningar, vilka har infriats med råge.

–Under de gångna åren har jag varit både klasslärare, arbetslagsledare och förstelärare. Sedan en tid tillbaka är jag biträdande rektor med ansvar för utvecklingen av förskoleklass och fritidsverksamheten. Att bli biträdande rektor var ingen plan från början, men

det öppnades en dörr och möjligheten gavs att få växa och utvecklas i min ledarroll med möjligheten att utveckla och förändra den verksamheten som jag idag leder.

Även Sabrina, som är inne på sitt femtonde år som lärare på Råbyskolan, kan se tillbaka på en ständig utveckling i sin yrkesroll.

–Jag kom hit som nyutexaminerad lärare efter att ha gjort flera praktikperioder på skolan och trivts enormt bra. Att jag valde Råbyskolan och Upplands-Bro kommun beror på att jag såg möjligheten att växa som lärare. Jag kände redan då att jag fick utrymme för att utveckla min pedagogiska förmåga och hitta nya vägar i lärandet. Det är samma anledningar som fått mig att stanna kvar. Under de gångna åren har jag förutom klasslärare varit arbetslagsledare och är nu förstelärare med svenska och språkutvecklande arbetssätt som fokusområden.

Även Maria Ohlin beskriver utvecklingsmöjligheterna i kommunen. Hon är idag förstelärare med inriktning allmän didaktik där kooperativt lärande i syfte att skapa strukturer och en mer

likvärdig undervisning får stor roll, och går dessutom går Aspirantprogrammet, en ledarskapsutbildning i kommunal regi.

Kreativitet

Ledorden i Upplands-Bro kommun är att skapa en helhetssyn där den röda tråden ska följa barnen från förskola till gymnasiet. Det görs bland annat genom nätverksträffar där olika yrkeskategorier möts, och tillsammans med representanter från utbildningskontoret utbyter erfarenheter och kunskaper med varandra. Dessa tas sedan tillbaka till respektive skolor och till utbildningskontoret. Det är nätverk så som ämneslärare, förstelärare, IKT, fritids, rektorer m.fl. Satsningarna och arbetet med den röda tråden visar sig bland annat i kommunens IKT-arbete.

De tre kollegorna kan varmt rekommendera skolorna i Upplands-Bro till andra lärare som vill arbeta i en utvecklingsvänlig kommun med högt löneläge.

–Definitivt, här finns verkligen utrymme att växa i sin yrkesroll vilket gynnar både medarbetare, elever och skolan som helhet, fastslår Lotta.

I Upplands-Bro, en av Sveriges mest expansiva kommuner, finns tio kommunala grundskolor där utveckling står i centrum. Vi välkomnar dig till en arbetsplats där ledorden i vårt arbete och förhållningssätt är helhetssyn, engagemang och professionalitet.

www.upplands-bro.se

Upplands-Bro

KOMMUNEN SOM GER PLATS

Vår skola är en plats där alla får vara och bli den de vill

Skolorna inom Trollhättans Stad har under senare år arbetat målmedvetet med olika utvecklingsområden för att främja elevernas kunskapsutveckling. En övergripande elevhälsosatsning och rastverksamhet har varit viktiga pusselbitar som bidragit till färre kränkningar och större arbetsro.

Ulrika Arvidsson är lärare i årskurs 3 och förstelärare på Dalkjusans skola. Sedan ett par år tillbaka har hon arbetat systematiskt med FEA, förebyggande elevhälsoarbete.

– Vi har börjat se resultat i form av bra kunskapsnivå, hög närvaro och färre kränkingsanmälningar. Nu fortsätter vi på den inslagna vägen och jobbar vidare med att implementera FEA i hela skolan och skapa samsyn kring att elevhälsa börjar i klassrummet.

Hon får medhåll av Kim Lindahl, fritidsledare på Kronans skola, där organiserad rastverksamhet fungerar som ett effektivt medel mot kränkande beteenden och konflikter.

– Jag är ute på skolgården från tidig morgon till efter lunch. Att ordna aktiviteter är en del av arbetet, men mitt viktigaste uppdrag är att vara en lyss-

Ulrika Arvidsson, lärare i årskurs 3 och förstelärare på Dalkjusans skola och Kim Lindahl, fritidsledare på Kronans skola.
Foto: Staffan Stabro

nande vuxen som står på elevernas sida och finns där för deras skull.

Resultatet har inte låtit vänta på sig, antalet kränkingsanmälningar har sjunkit markant sedan rastverksamheten började för drygt ett år sedan.

– Kronan är en mångkulturell skola och det finns en stor utmaning i att ordna ak-

tiviteter i en verksamhet där inte alla talar samma språk. Men det går att göra väldigt mycket även utan ett gemensamt språk.

Berikande mångfald

Vid sidan av arbetet läser Kim vidare till grundlärare mot fritidshem vid Göteborgs universitet.

– Jag stormtrivs med mitt jobb och vill ha rätt kompetens. Kronan är en plats där man får vara den man är och bli den man vill. Här finns många fantastiska elever och lärare men även socialpedagoger, studiehandledare och elevhälsoteam, för att nämna några. Det är en mångfald som berikar och som jag vill fortsätta vara en del av.

Inte heller Ulrika har några planer på att byta arbetsgivare.

– Det har gått nio år sedan jag blev färdig lärare och sökte ett jobb där jag kunde utvecklas. Arbetet på Dalkjusans skola har infriat alla förväntningar och bland annat lett till försteläraryupprätt med inriktning mot elevhälsa. Här finns både möjligheter och utmaningar men framför allt är det en skola med fantastiskt roliga kollegor och elever. Jag har aldrig ångrat mitt yrkesval.

Jobba med oss!

Tillsammans skapar vi förskolor och skolor att längta till!

Se aktuella tjänster på jobb.trollhattan.se

I Trollhättans Stad finns kommunala skolor som erbjuder lärande för barn och elever från förskoleålder till årskurs 9 i grundskolan. Vårt mål är att alla barn och elevers kunskapsutveckling ska stärkas.

www.trollhattan.se

**Trollhättans
Stad**

Vi ser utmaningar som språngbräddor för utveckling

I Hallsberg finns sju olika grundskolor där ständig förbättring löper som en röd tråd genom verksamheten, och utmaningar blir till språngbräddor för utveckling. I botten finns en gemensam uppfattning om att uthålligt och målmedvetet utvecklingsarbete lönar sig i längden.

Elin Kullman har haft en rad olika uppdrag under sina 15 år som lärare på Transtensskolan, en högstadieskola i centrala Hallsberg. Idag undervisar hon i svenska och är även utvecklingsledare för ett av skolans arbetslag.

– Det är en fantastisk skola med brett upptagningsområde och många nyanlända. Jag trivs både med variationen och de yrkesmässiga utmaningarna som följer i dess spår.

Hon får medhåll av Veronie Lejonord, textilslöjdlärare på Stocksätterskolan, en F–6-skola i norra Hallsberg.

– Jag har arbetat inom skola och barnomsorg sedan 1981. För 15 år sedan sökte jag mig till Stocksätterskolan och blev kvar.

Veronie kan liksom Elin se tillbaka på en stadig yrkesmässig utveckling.

– Idag har jag vid sidan av arbetet som slöjdlärare även ett uppdrag som förstelärare och IKT-ansvarig i verksamheten.

Likvärdighet

Stocksätterskolan var tidigt ute med användning av digitala verktyg i undervisningen.

i

I Hallsbergs kommun är alla välkomna, oavsett vem man är, var man kommer ifrån och vart man är på väg. Hallsberg har bra kommunikationer, naturnära boende, bra förskola och grundskola samt gymnasium. Hallsberg befinner sig i ett expansivt läge med nyproduktion av bostäder samt etablering av nya företag. I kommunen bor cirka 16 000 invånare.

www.hallsberg.se

**HALLSBERGS
KOMMUN**

Filip Lindvall, fritids- och idrottslärare på Långgångsskolan, Anna Edman, NO- och matematiklärare på Fredriksbergsskolan, Veronie Lejonord, textilslöjdlärare på Stocksätterskolan och Elin Kullman, svensklärare på Transtensskolan.

Foto: Richard Ström

– Vi har arbetat målinriktat sedan 2007 och länge legat i framkant av den digitala skolutvecklingen.

Ett kvitto på det är att skolan fått en förfrågan om att bli en så kallad ADS-skola (Apple Distinguished School) som är en utmärkelse för skolor som uppfyller kriterier för innovation, ledarskap och förstklassig utbildning.

– Jag ser förfrågan som ett erkännande av att vi, en skola med brett upptagningsområde, ändå lyckas nå likvärdighet inom området och där alla elever får med sig dessa kunskaper, oavsett bakgrund, säger Veronie.

Rätt val

Filip Lindvall, fritids- och idrottslärare på Långgångsskolan är fortfarande relativt ny i yrket.

– Jag tog min lärarexamen våren 2019 och sökte mig hit eftersom det är en stor F–6-skola med utmaningar på många olika plan. Jag ville arbeta i en verksamhet där jag skulle kunna vara med och påverka.

Med facit i hand vet Filip att valet av skola blev helt rätt.

– Här finns en bra och inspirerande mix av lärare och elever där jag kan vara med och forma verksamheten.

Kollegan Anna Edman har liknande erfarenheter. Hon började på Fredriksbergsskolan 2012 och är idag NO- och matematiklärare på mellanstadiet.

– Även min skola har ett brett upptagningsområde där en del av eleverna är nyanlända.

Anna säger att det visst kan vara tufft att ha elever med annat modersmål, men att svårigheterna blir till utmaningar som i det längre perspektivet berikar undervisningen.

– Att hela tiden bedriva undervisning med utgångspunkt från språkperspektivet är utvecklande både för mig som lärare och för eleverna.

Från ord till handling

Fredriksbergsskolan har också fördelen av att vara en liten skola.

– Vi har idag 160 elever, där alla känner alla. Det lilla formatet gör att man som lärare har nära till skolledningen och att det går snabbt från beslut till handling.

Som förstelärare och utvecklingsledare tar Anna aktiv del i skolans utveckling.

– Försteläraryuppdraget ägnar jag åt matematikutveckling. Som utvecklingsledare ligger mitt fokus på lärmiljöerna och differentiering av undervisningen så att den planeras efter de elever man har. Under de gångna åren har jag fått ständigt nya utmaningar som fått mig att växa i min yrkesroll samtidigt som jag har varit med och drivit skolans utveckling.

I Hallsberg finns även ett välutvecklat kollegialt lärande som ligger likt ett paraply över kommunens olika skolor.

– Här finns en lärande kultur som bidrar både till individuell kunskap och gemensamma förhållningssätt. Tycker man om det så ska man söka ett lärarjobb i Hallsberg, fastslår de fyra kollegorna.

Kollegialt lärande i Båstad ger framgång

Båstads kommun ligger topprankad bland Sveriges skolkommuner. Kollegialt lärande, samverkan och korta beslutsvägar präglar skolornas arbete för ökad målpuppfyllelse.

Båstads kommun kan stoltsera bland landets bästa kommuner gällande lärartätheten och den höga andelen behöriga lärare. Detta har lagt grunden till en hög målpuppfyllelse, vilken gjort att Båstad placerar sig bäst i Skåne län på Lärarförbundets skolrankning för bästa skolkommun 2019.

– Dessutom hamnade vi på rankingplats 5, totalt av 290 kommuner i Lärarförbundets rankning. Vi är naturligtvis stolta över resultaten, men det innebär inte att vi är nöjda – vi arbetar kontinuerligt med att bli ännu bättre, framhåller lågstadieläraren Karin Höjman, som har arbetat i kommunen sedan 1990.

Alla strävar mot samma mål

Det finns många anledningar till Båstads goda resultat, men i grunden handlar det i mångt och mycket om att alla medarbetare står samlade bakom uppdraget att vägleda och stimulera eleverna till så stora framsteg som möjligt utifrån sina enskilda förutsättningar.

– Personalen här strävar mot samma mål. Oavsett yrkesroll och uppgift har vi eleverna i fokus och det genomsyrar Båstad som arbetsplats i alla led, säger Susanne Kaczmarek, rektor

Karin Höjman, lågstadielärare, Inga-Britt Henriksson, skolchef, Marika Forsell, utvecklingsledare för Barn och skola och Susanne Kaczmarek, rektor för Östra Karups skola F–6.
Foto: Andreas Svensson

för Östra Karups skola F–6. Hon har lång erfarenhet som lärare inom både grundskola, förskola och vuxenutbildning.

Susanne får medhåll av Marika Forsell, utvecklingsledare för Barn och skola i Båstads kommun.

– Vårt uppdrag underlättas av att vi har korta beslutsvägar och nära dialog med verksamheten – vi träffas regelbundet och det är en stor fördel som bidrar till våra positiva resultat, berättar Marika, som bland annat arbetar med utveckling av processer och kvalitets-säkring i ett 0-19 års perspektiv på central nivå.

Omfattande kollegialt lärande

Karin förklarar vidare att det i Båstad ges stort utrymme till det kollegiala lärandet, bland annat genom flera olika nätverk för lärare och pedagoger. Syftet är att främja högre målpuppfyllelse genom kunskapsutbyte och tillväxt mellan skolorna.

– Även bland eleverna understryker vi värdet av samverkan, bland annat ge-

nom att använda kooperativt lärande, ett arbetssätt där eleverna lär tillsammans genom tydligt, strukturerat samarbete, berättar Karin.

Utveckling av tillgängliga lärmiljöer står i fokus då Båstad bygger om och bygger nytt för att möta framtiden med mer flexibla och moderna lokaler. Marika understryker att lärarna är den viktigaste resursen i arbetet med att forma tillgängliga lärmiljöer. Fokus för det kollegiala lärandet har skolorna valt att lägga på Specialpedagogik för lärande och Fritidshemmets uppdrag med stöd av Skolverkets webbutbildning.

– Vi arbetar systematiskt med Skolverkets modul Specialpedagogik för lärande för att tillsammans utveckla vår kollektiva förmåga att anpassa undervisningen och möta alla elevers behov, förklarar Marika.

Styrda rastaktiviteter och pulsprojekt speglar också hur fritidspedagoger uppmärksammar barns rörelse och lärande. Utvecklingssatsningar uppmuntras, initiativ från medarbetarna

välkomnas och goda erfarenheter delas mellan de olika skolorna.

– Övriga skolor kan sedan tillägna sig det som passar deras förutsättningar, vilket gör att andras erfarenheter kommer alla till gagn, konstaterar Susanne.

Nära till forskning och fortbildning

Då lärarna är kommunens viktigaste resurs, läggs mycket tyngd på utvecklingsarbete och kompetensutveckling. Förutom det aktiva kollegiala lärandet, konferenser och interna kurser samverkar Båstad med Regionalt utvecklingscentrum (RUC) Högskolan i Halmstad, Friends och Örebro universitet, berättar Inga-Britt Henriksson, skolchef i Båstad. Tillsammans med forskare har Båstad bland annat fokuserat på ledarskapets betydelse i arbetet med att digitalisera förskolan och skolan.

– Fjärrundervisning är ett annat exempel på samverkan med högskolan där vi studerar vilka möjligheter digital teknik kan tillföra lärandet i realtid, oberoende rum. Kort sagt händer det mycket i Båstad, avslutar Marika.

Grundskolorna i Båstads kommun är väl fördelade på vackra Bjärehalvön. Det finns fyra F–6-skolor, en F–9-skola och en 7–9-skola. Skolorna har ett elevantal från cirka 80 till 470 elever. Båstad växer och större skolenheter planeras, byggs och tillbyggnader görs. Båstad ligger i topp bland Sveriges skolkommuner. Regelbundna elevenkäter visar på hög trivsel.

Barn och skola
Tel. vxl: 0431-770 00
E-post: barnochskola@bastad.se
www.bastad.se

**BÅSTADS
KOMMUN**

Barn & skola

Kan upptäcka psykisk ohälsa tidigt

På motsvarande sätt som skolsköterskan med jämna mellanrum kollar elevers fysiska hälsa kan även den psykiska hälsan systematiskt screenas med generella test. Då kan tidiga stadier av psykisk ohälsa fångas upp och åtgärder sättas in i tid.

– Vi har två nylanserade test som kan användas som screeningsverktyg på hela skolklasser. De kan fånga upp både individuella elevers mående och hur gruppen som helhet fungerar. På det sättet kan man även hitta mer strukturella faktorer på en skola, berättar Parvin Yazdani, legitimerad psykolog och Pearson Assessments försäljnings- och marknadschef.

Hälsofrämjande och förebyggande arbete har traditionellt varit viktigt i skolans värld. Sveriges Kommuner och Regioner har i flera rapporter ansett att elevhälsovården har behov av att arbeta mer preventivt inom området psykisk ohälsa.

– Skolpsykologer har länge använt skattningsskalor såsom Beck's för att få en uppfattning av den psykiska hälsan hos elever, snarare än för traditionell diagnostisk utredning som dessa skalor kan användas för, hos exempelvis BUP.

Screeningstest

Ett av de nya testen är den svenska versionen av Behavior Assessment System for Children, Third Edition – BASC-3.

– Det utgörs av skattningsskalor som genom att integrera information och perspektiv från eleven, lärare och föräldrar ger en både bred och djup förståelse för olika beteenden, tankar och känslor hos barn och unga. Fördelen med BASC-3 är att det belyser både svårigheter och styrkor hos barnet, förklarar Alexander Engdahl som är legitimerad psykolog och arbetar som produktspecialist på Pearson Assessment.

En styrka hos BASC-3 är att det också fångar upp hur relationen mellan en elev och omgivningen är, vilket är viktigt för att förstå hur barnet fungerar och mår i skolan.

– Det är ett instrument som tittar på specifika företeelser i en skolkontext, till exempel mobbningsbeteenden, tillit och attityd till läraren. Man får en bra bild av hur relationen ser ut för barnet, säger Parvin Yazdani.

Ett annat användbart test är Raven's 2, som är ett icke-verbalt test som ger en snabb och bra uppskattning av generell begåvning hos barn och vuxna.

– Raven's 2 testar bland annat uppfattning av och uppmärksamhet på visuella detaljer, slutledningsförmåga, förmåga att tänka logiskt och abstrakt samt visuell och spatial förmåga, berättar Alexander Engdahl vidare.

Många fördelar med generella test

En fördel med Raven's 2 är att det går att administrera både i grupp och individuellt, vilket öppnar upp för större möjlighet till screening inom området.

– Vi ser stora vinster med att skolorna kan börja jobba mer med screeningar. Testen är smidiga att genomföra och ger bra stöd i bedömningen av elever. Bland fördelarna finns att kunna upptäcka psykisk ohälsa på ett tidigt stadium och därigenom kunna undvika att elever exempelvis blir hemmasittande, samt hjälpa de som redan stannar hemma från skolan. I vissa fall kan en underliggande depression vara grunden till det som kan uppfattas som "lathet", konstaterar Parvin Yazdani.

Utöver BASC-3 och Raven's 2 finns ett flertal andra test som kan vara användbara i en screeningsituation.

– Ett av dessa är CCC-2, Children's Communication Checklist – Second Edition, där barn och ungdomar screenas för språksvårigheter som kan störa de kommunikativa färdigheterna. Testet består av en checklista som utifrån olika skalor bedömer elevens färdigheter. Med hjälp av de resultaten kan de fånga upp elever, alltifrån de som kan behöva lite extra hjälp till de som behöver genomgå en mer omfattande utredning.

Jobbar gärna närmare elevhälsoteamen

I samband med att dessa test nu finns tillgängliga så har Pearson Assessment inlett ett projekt som syftar till att de tillsammans med representanter från olika elevhälsoteam bättre ska förstå de förutsättningar som dessa jobbar utifrån.

– Målet är att vi ska se vilka verktyg som används i skolan och hur vi kan hjälpa till att utveckla dessa och kanske även kunna vara behjälpliga i nästa steg, när screeningresultaten väl finns. Det handlar mycket om att förstå hur vi kan utveckla de nu tillgängliga screeningsverktygen på bästa sätt så att de underlättar för elevhälsoteamen. I det projektet välkomnar vi nya deltagare från olika elevhälsoteam; det är bara att höra av sig till oss, uppmanar Alexander Engdahl.

Pearson Assessment är marknadsledande inom psykologiska och språkliga test. Våra test används framförallt inom vård, skola och rekrytering. Vi utvecklar och publicerar svenska, norska och danska versioner av de internationellt mest kända och använda psykologiska testen. Ett exempel är Wechslerkalorerna för bedömning av kognitiva funktioner hos barn och vuxna. På våra plattformar Q-interactive och Q-global finns nu flera digitaliserade test. Nya test i år är Raven's 2, en helt ny version av matristestet för uppskattning av generell begåvning, samt BASC-3, ett omfattande instrument för kartläggning av barn och ungas känslor och beteendemässiga problematik.

Pearson Assessment
E-post: info.se@pearson.com
Tel: 08-619 76 00

www.pearsonassessment.se

Parvin Yazdani, legitimerad psykolog och försäljnings- och marknadschef och Alexander Engdahl, legitimerad psykolog och produktspecialist på Pearson Assessment.

Digital färdighetsträning F–6. Bok + Bingel = eleverna tränar mer

100% BLENDED LEARNING

Varje lärare har sitt sätt att undervisa. Precis som varje elev har sitt sätt att lära. Med blended learning väljer du din egen mix av digitala och tryckta läromedel och formar undervisningen så att den passar just dig och dina elever.

Det man
binglar blir
man bra på!

s a n o m a utbildning
Ledande läromedel